

3.8.2020

RAPORT

soolise võrdõiguslikkuse kohta ELi välis- ja julgeolekupoliitikas
(2019/2167(INI))

Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon

Raportöör: Ernest Urtasun

Arvamuse koostaja (*):
Hannah Neumann, väliskomisjon

(*): Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 57

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
VÄHEMUSE ARVAMUS	21
VÄLISKOMISJONI ARVAMUS	22
TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS	34
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS	35

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

soolise võrdõiguslikkuse kohta ELi välis- ja julgeolekupoliitikas (2019/2167(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse ÜRO kestliku arengu eesmäärke, eelkõige eesmäärke nr 5 ja nr 16,
- võttes arvesse ÜRO konventsiooni naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta (CEDAW),
- võttes arvesse ÜRO ja ELi rahuoperatsioonide ja kriisiohjamise strateegilise partnerluse prioriteete aastateks 2019–2021, mille nõukogu kiitis heaks 18. septembril 2018 ning mille üldiseks prioriteediks on naised, rahu ja julgeolek,
- võttes arvesse 1995. aasta Pekingi deklaratsiooni ja neljanda naiste maailmakonverentsi tegevusprogrammi ning läbivaatamiskonverentside tulemusi,
- võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu 31. oktoobri 2000. aasta resolutsiooni 1325 naiste, rahu ja julgeoleku kohta ning selle järelmeetmeid käsitlevaid resolutsioone 1820 (19. juuni 2008), 1888 (30. september 2009), 1889 (5. oktoober 2010), 1960 (16. detsember 2010), 2106 (24. juuni 2013), 2122 (18. oktoober 2013), 2242 (13. oktoober 2015), 2467 (23. aprill 2019) ja 2493 (29. oktoober 2019),
- võttes arvesse 12. detsembril 2015 Pariisis toimunud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 21. istungjärgul (COP21) vastu võetud kokkulepet (Pariisi kokkulepe),
- võttes arvesse 2017. aasta detsembris Buenos Aireses toimunud Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) ministrite konverentsi ühisdeklaratsiooni kaubanduse ja naiste majandusliku mõjuvõimu suurendamise kohta,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2011. aasta direktiivi 2011/36/EL, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset¹, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiivi 2011/93/EL, mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lasteporno vastast võitlust²,
- võttes arvesse rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastast ÜRO konventsiooni ja selle protokolle, eriti protokolle inimestega, eelkõige naiste ja lastega kauplemise takistamise, sellise kauplemise vastu võitlemise ja selle eest karistamise kohta,
- võttes arvesse ELi ja ÜRO algatust „Spotlight“,
- võttes arvesse nõukogu 10. detsembri 2018. aasta järeldusi naiste, rahu ja julgeoleku kohta,

---

¹ ELT L 101, 15.4.2011, lk 1.

² ELT L 335, 17.12. 2011, lk 1.

- võttes arvesse ELi strateegilist lähenemisviisi naistele, rahule ja julgeolekule ning selle tegevuskava aastateks 2019–2024,
- võttes arvesse Euroopa Liidu Nõukogu 24. juuni 2013. aasta kohtumisel vastu võetud suuniseid lesbide, geide, biseksuaalide, trans- ja intersooliste inimeste (LGBTI-inimesed) kõikide inimõiguste edendamiseks ja kaitsmiseks,
- võttes arvesse komisjoni 2015. aasta detsembris avaldatud LGBTI-inimeste võrdõiguslikkuse edendamise meetmete loetelu,
- võttes arvesse nõukogu poolt 26. oktoobril 2015. aastal vastu võetud ELi soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava aastateks 2016–2020 (GAP II) ja selle rakendamise aastaaruandeid,
- võttes arvesse oma 31. mai 2018. aasta resolutsiooni talituste ühise töödokumendi (SWD(2015)0182) „Sooline võrdõiguslikkus ja naiste mõjuvõimu suurendamine: naiste ja tütarlaste elu muutmine ELi välissuhete kaudu aastatel 2016–2020“ rakendamise kohta³ ning 25. novembri 2010. aasta resolutsiooni naisi, rahu ja julgeolekut käsitleva ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 (2000) kümnenda aastapäeva kohta⁴,
- võttes arvesse 19. mai 2017. aasta Euroopa konsensust arengu küsimuses,
- võttes arvesse 5. märtsil 2020. aastal esitatud komisjoni soolise võrdõiguslikkuse strateegiat (COM(2020)0152),
- võttes arvesse Euroopa välisteenistuse tsiviiloperatsioonide ülema 8. oktoobri 2018. aasta soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise teemalisi tegevussuuniseid missioonide juhtidele ja personalile,
- võttes arvesse dokumenti „Naisi, rahu ja julgeolekut käsitlevate ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide rakendamine ÜJKP missioonide ja operatsioonide raames“, mille nõukogu võttis vastu 22. märtsil 2012,
- võttes arvesse 22. jaanuari 2018. aasta ajakohastatud üldisi käitumisnorme ÜJKP missioonide ja operatsioonide jaoks,
- võttes arvesse Euroopa välisteenistuse 2017. aasta novembri soolise võrdõiguslikkuse ja võrdsete võimaluste strateegiat aastateks 2018–2023,
- võttes arvesse Euroopa välisteenistuse 10. novembri 2016. aasta aruannet inimõiguste ja soolise võrdõiguslikkuse Euroopa Liidu ühisesse julgeoleku- ja kaitsepoliitikasse integreerimist käsitleva lähteolukorra analüüsi kohta,
- võttes arvesse Euroopa välisteenistuse 2016. aasta juunis avaldatud Euroopa Liidu üldist välis- ja julgeolekupoliitika strateegiat,
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklit 2, artikli 3 lõiget 5 ja artikli 21 lõiget 1,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 8,

³ ELT C 76, 9.3.2020, lk 168.

⁴ ELT C 99 E, 3.4.2012, lk 56.

- võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
  - võttes arvesse väliskomisjoni arvamust,
  - võttes arvesse naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni raportit (A9-0145/2020),
- A. arvestades, et naiste ja meeste võrdõiguslikkuse põhimõte on ELi oluline väärtus, mis on sätestatud aluslepingutes ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas; arvestades, et seetõttu tuleks soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamist rakendada ja integreerida läbiva põhimõttena kõikidesse ELi meetmetesse ja poliitikavaldkondadesse; arvestades, et EL peaks aitama luua maailma, kus kõik inimesed, olenemata soost, rassist, nahavärvusest, etnilisest või sotsiaalsest päritolust, geneetilistest omadustest, keelest, usutunnistusest või veendumustest, poliitilistest või muudest arvamustest, rahvusvähemusse kuulumisest, varalisest seisundist, sünnipärasest, puudest, vanusest, seksuaalsest sättumusest või identiteedist, saavad elada rahumeelselt, kasutades võrdseid õigusi ja samu võimalusi oma potentsiaali realiseerimiseks;
- B. arvestades, et viies kestliku arengu eesmärk on saavutada sooline võrdõiguslikkus ja suurendada kõigi naiste ja tütarlaste mõjuvõimu üle maailma; arvestades, et ükski arengustrateegia ei saa olla tõhus, kui naistel ja tütarlastel ei ole kesksel rollil, ning arvestades, et viies kestliku arengu eesmärk tuleb horisontaalselt integreerida eri poliitikavaldkondadesse, kus ELil on tegutsemispädevus;
- C. arvestades, et mitu riiki, nagu Rootsi, Taani, Šveits ja Norra, on võtnud vastu raamistikud, et liikuda välispoliitika suunas, mille keskmes on kindlalt sooline võrdõiguslikkus, ning arvestades, et Prantsusmaa, Hispaania, Luksemburg, Iirimaa, Küpros ja Saksamaa on muu hulgas teatanud kavatsusest seada sooline võrdõiguslikkus oma välispoliitika prioriteediks; arvestades, et selline poliitika peaks edendama välispoliitikas soolist võrdõiguslikkust kujundavat käsitust, milles seatakse esikohale sooline võrdõiguslikkus, kaitstakse ja edendatakse naiste ja teiste traditsiooniliselt tõrjutud rühmade inimõigusi, tagatakse nende õiglane juurdepääs sotsiaalsetele, majanduslikele ja poliitilistele ressurssidele ning nende osalemine kõigil tasanditel, eraldatakse piisavad vahendid selle eesmärgi saavutamiseks ning võetakse arvesse naissoost inimõiguste kaitsjate ja kodanikuühiskonna seisukohti; arvestades, et igasuguse tulevase ELi välis- ja julgeolekupoliitika eesmärk peaks olema nende eesmärkide saavutamine;
- D. arvestades, et füüsiline, vaimne ja seksuaalne vägivald, vaesus, relvakonfliktid ja kliima- ning tevishoiualased ja muud hädaolukorrad mõjutavad eriti naisi ja tütarlapsi ning nende mõjuvõimu suurendamine on selliste probleemide lahendamiseks hädavajalik; arvestades, et naiste ja LGBTIQ+ inimeste õiguste osas on toimunud tagasimineku; arvestades, et rahuni viiva tegevuse edendamiseks peab igasugune arusaam julgeolekust selgelt keskenduma inimõigustele; arvestades, et LGBTI-inimesi käsitlevad nõukogu suunised on tõhus vahend nende inimõiguste täieliku kasutamise edendamiseks ning hea alus, millele rajada kõrgete eesmärkidega tulevane LGBTI-inimeste võrdõiguslikkuse strateegia;
- E. arvestades, et välis- ja julgeolekupoliitika, milles ei arvestata naiste, tütarlaste ja LGBTI+ inimeste õigusi ega käsitleta praegust ebaõiglust, tugevdab tasakaalustamatust veelgi; arvestades, et igaüks, kes soovib sellist ebaõiglust lõpetada, peab tunnustama, et

sugude vahel valitseb jõudude ebavõrdne tasakaal;

- F. arvestades, et naised ja tütarlapsi ümbritsev valdav narratiiv käsitleb ohvristamist, mis jätab nad ilma tegevusvõimekusest ega anna neile võimalust olla muutuste eestvedaja; arvestades, et üha rohkem tõendeid näitab, et naiste ja tütarlaste sisuline osalemine konfliktide ennetamises ja lahendamises, rahu kindlustamises ja konfliktijärgses ülesehituses suurendab rahu püsivust, kvaliteeti ja kestvust ning kohalike kogukondade vastupanuvõimet ning aitab ära hoida soolise vägivalla kõiki vorme; arvestades, et kuigi naistel on püsiva rahu saavutamisel sedavõrd otsustav osa, olid aastatel 1992–2018 peamistes rahuprotsessides vaid 13 % läbirääkijatest, 4 % allkirjastajatest ja 3 % vahendajatest naised;
- G. arvestades, et naised ja tütarlapsed võivad kogeda mitmesuguseid diskrimineerimise vorme; arvestades, et diskrimineerimisele ja marginaliseerumisele aitavad kaasa sooline vägivald, sealhulgas varajased ja sundabielud ning naiste suguelundite moonutamine, ebapiisav juurdepääs tervishoiule, haridusele, puhtale veele, kanalisatsioonile ja toitumisele, piiratud juurdepääs seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste teenustele ning ebavõrdne osalemine poliitiliste otsuste tegemisel ning avaliku ja erasektori asutustes; arvestades, et selleks et tütarlapsed saaksid oma inimõigusi täielikult kasutada, on eriti oluline nende kaitse vägivalla ja diskrimineerimise eest eeskätt hariduse, teabe ja tervishoiuteenuste, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste osas; arvestades, et pagulastest ja rändajatest tütarlapsed on eriti kaitsetus olukorras;
- H. arvestades, et tänased tütarlapsed on need, kellel tuleb tulevikus tegelda konfliktide ja hädaolukordade tagajärgedega, ning neil tuleb pikaajaliste konfliktide korral üles kasvada kaugeleulatuva kahjuliku mõju tingimustes; arvestades, et tütarlastel on spetsiifilised vajadused ja neil on spetsiifilised probleemid, mis erinevad täiskasvanud naiste vajadustest ja probleemidest, mida laste või naiste puhul üldiselt sageli tähele ei panda;
- I. arvestades, et 2020. aastal on naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse raamistiku olulised aastapäevad, sealhulgas 1995. aasta Pekingi deklaratsioon ja tegevusprogramm ning ÜRO Julgeolekunõukogu 2000. aasta resolutsioon nr 1325 „Naised, rahu ja julgeolek“;
- J. arvestades, et ELi strateegiline lähenemisviis naiste, rahu ja julgeoleku teemale kujutab endast märkimisväärset edusammu ELi osalemisel ÜRO naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskavas; arvestades, et selles rõhutatakse vajadust konkreetsete kohustuste ja meetmete järele, samuti vajadust kaasata, kaitsta ja toetada naisi ja tütarlapsi püsiva rahu ja julgeoleku saavutamiseks; arvestades, et sellise strateegilise lähenemisviisi rakendamiseks võeti 2019. aastal vastu ELi naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskava, kuid selle poliitilise kohustuse täitmine on endiselt keeruline ülesanne; arvestades, et äärmiselt oluline on, et ELi töötajad suurendaksid oma jõupingutusi naiste, rahu ja julgeoleku küsimuste integreerimiseks oma töösse eesmärgiga mitte ainult parandada missioonide tõhusust, vaid tagada neis ka naiste õigused ja sooline võrdõiguslikkus;
- K. arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse teine tegevuskava (GAP II) sai alguse Euroopa Parlamendi soovist, milles keskenduti ELi institutsioonilise kultuuri ümberkujundamisele peakorterite ja delegatsioonide tasandil, et tekitada süsteemne

muutus viisis, kuidas EL käsitleb soolise võrdõiguslikkuse põhimõtet, samuti keskenduti naiste ja tütarlaste elu muutmisele neljas keskses valdkonnas; arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse arvestamine ELi välis- ja julgeolekupoliitikas sõltub suuresti GAP II edukast rakendamisest ja hindamisest, et soovitada meetmeid tulevase tegevuskava parema raamistiku jaoks (uus ehk kolmas ELi soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava);

- L. arvestades, et algne GAP I tõi teatavat edu, kuid sellel oli ka hulk puudusi: kitsas kohaldamisala, sooteadliku eelarvestamise puudumine, ELi delegatsioonide vähene arusaamine soolise võrdõiguslikkuse raamistikust, kohustuste võtmata jätmine ELi juhtide poolt ning institutsioonilise struktuuri ja stiimulite puudumine töötajate motiveerimiseks ja piisavaks toetamiseks; arvestades, et GAP II oli oluline samm soolise võrdõiguslikkuse edendamisel ELi välissuhetes koos mitme positiivse suundumusega, kuid nõuab ELilt ja selle liikmesriikidelt täielikku teadlikkust ja vankumatut pühendumist, et kaitsta olukorra halvenemise eest ja kiirendada oma edusamme; arvestades, et GAP IIs esineb endiselt palju puudusi seoses peamiste prioriteetide ja sooküsimustega seotud kestliku arengu eesmärkide rakendamisega, probleeme kõigi eesmärkide ja kvalitatiivsete andmete osas tehtud edusammudest täpse aruandlusega ning soolise võrdõiguslikkuse arvestamisega poliitikadialoogides; arvestades, et tegevuskava kohaldamisala on vaja veelgi laiendada, nõuetekohaselt rakendada sootundlikku eelarvestamist ning ühtlustada programmitöö ja eelarvetsükli ajakavasid; arvestades, et ELi juhtide suurem pühendumus ning institutsioonilise struktuuri ja stiimulite kehtestamine motiveerimiseks, piisavaks toetamiseks ja töötajate koolitamiseks on äärmiselt olulised, et saavutada käegakatsutavaid tulemusi soolise võrdõiguslikkuse suurendamisel kogu maailmas;
- M. arvestades, et GAP IIs on seatud eesmärk integreerida 2020. aastaks soolise võrdõiguslikkuse meetmed 85 % kõigist uutest ELi algatustest; arvestades, et vaatamata tehtud edusammudele hõlmas 2018. aastal ainult 55–68 % uutest programmidest soolist mõõdet;
- N. arvestades, et ELi delegatsioonid ja missioonid on GAP II rakendamisel partnerriikides esmatähtsad ning delegatsioonide ja missioonide juhtide ja personali juhtimistöö ja teadmistel on oluline roll GAP II eduka rakendamise tagamisel; arvestades, et soovitav on, kui ELi delegatsioonides pääseb juhtimise ja haldusega seotud ametikohtadele rohkem naisi;
- O. arvestades, et naised on endiselt suuresti alaesindatud ja alahinnatud poliitikas ja otsustusprotsessides, sealhulgas välispoliitika ja rahvusvahelise julgeoleku valdkonnas ELis ja kogu maailmas; arvestades, et ELis on kaitseministri ametikohal kuus naist ja 27 välisministrist ainult kolm on naised; arvestades, et see alaesindatus mõjutab oluliselt tehtud poliitilisi valikuid;
- P. arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse strateegias aastateks 2020–2024 on seatud eesmärk saavutada 2024. aasta lõpuks kõigil komisjoni juhtimistasanditel 50 %-line sooline tasakaal;
- Q. arvestades, et Euroopa välissteenistuses on 75 % keskastme juhtide ja 87 % kõrgema juhtkonna ametikohtadel mehed; arvestades, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja on võtnud kohustuse saavutada oma

ametiaja lõpuks eesmärk, et 40 % juhtivatel ametikohtadel oleksid naised; arvestades, et tema kõige viimaste ametisse nimetamiste tulemusel loodi struktuur, millesse kuuluvad üksnes meessoost asepeasekretärid;

- R. arvestades, et ELi poliitikas kaldutakse kujutama naisi seksuaalse ja soolise vägivalda ohvritena ning tegelema nende kaitsega peamiselt siis, kui seksuaalne ja sooline vägivald on aset leidnud; arvestades, et tugevam poliitika ja tegevuse keskendamine inimõiguste rikkumiste ennetamisele, millega vähendatakse jõudude tasakaalustamatust sugudevahelistes suhetes, parandaks ELi poliitikat selles valdkonnas;
- S. arvestades, et kogu maailmas on tehtud edusamme seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste tagamisel, kuid seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste tagamisel ja nendele juurdepääsul esineb jätkuvalt suuri puudusi; arvestades, et kogu maailmas täheldatakse muret tekitavat tagasiminekut naiste ja LGBTIQ+ inimeste õigustes, mis tähendab seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste piiramist ning seksuaalhariduse ja soouuringute keelamist; arvestades, et 2018. aastal vähenes seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õigustega seotud ELi meetmete arv ning samas valdkonnas oli kõige väiksem ka soolise võrdõiguslikkusega tegelevate komisjoni talituste ülemaailmsete meetmete arv; arvestades, et on olemas tungiv vajadus kinnitada uuesti ELi võetud kohustust edendada, kaitsta ja täita iga inimese õigust omada ilma diskrimineerimise ja vägivaldata täielikku kontrolli oma seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste küsimustes;
- T. arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse nõustajate ja teabekeskuste töö on oluline ELi soolise võrdõiguslikkuse ning naiste, rahu ja julgeoleku poliitika analüüsimiseks, kavandamiseks, rakendamiseks ja hindamiseks, samuti soolise aspekti integreerimiseks igapäevastesse ülesannetesse ja tegevusse; arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse nõustajad ja teabekeskused täidavad olulist rolli soolise võrdõiguslikkuse poliitika horisontaalsel integreerimisel; arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse suurem tähtsustamine ELi delegatsioonides, piisav aeg soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamiseks ja projektijuhid, kes on pühendunud soolise võrdõiguslikkuse piisavale arvestamisele oma töös, on vajalikud tagamaks, et teabekeskused saavad oma ülesandeid asjakohaselt arendada; arvestades, et on vaja lisameetmeid selle tagamiseks, et soolise võrdõiguslikkuse kontaktisikute ametijuhendis oleks nende ülesannete hulgas soolise võrdõiguslikkuse arvestamine ja edendamine;
- U. arvestades, et ainult kolmandik kõigist ELi delegatsioonidest tegeleb LGBTIQ+-inimeste õigustega; arvestades, et ELi LGBTIQ+ suuniseid ei kohaldata ühetaoliselt ning nende rakendamine sõltub suurel määral delegatsioonide juhtide teadmistest ja huvist, mitte struktuurse lähenemisviisi järgimisest;
- V. arvestades, et kodanikuühiskonna naisrühmadel ja -aktivistidel on rahu ja julgeoleku tegevuskava edendamisel otsustava tähtsusega roll ning nende osalemine soolise võrdõiguslikkuse küsimuste süvalaiendamisel on hädavajalik; arvestades, et kodanikuühiskonna tegutsemisruum eri valdkondades aheneb, sealhulgas naisorganisatsioonide ja naissoost inimõiguste kaitsjate, seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste ja LGBTIQ+ inimeste õiguste valdkonnas; arvestades, et naissoost inimõiguste kaitsjad seisavad sageli silmitsi mitmesuguste lisariskide ja -takistustega, mis on valdkondadevahelised ja valitsevate sooliste stereotüüpide kujundatud; arvestades, et kogu GAP III kavandamise, rakendamise, järelevalve ja

hindamise tsükli jooksul tuleb tagada järjepidev koostöö naisorganisatsioonide ja naissoost inimõiguste kaitsjatega; arvestades, et vaja on kõrgemate eesmärkidega sise- ja välistegevust, et aktiivselt tegelda kõigi tagasilöökidega ja jätkata liikumist sooliselt võrdõigusliku ühiskonna suunas;

- W. arvestades, et piiratud rahastamine ja töötajate vähesus on peamised takistused ELi soolise võrdõiguslikkuse eesmärkide elluviimisel; arvestades, et poliitika sidusus soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas on samuti puudulik ning seni puudub ühtne süsteem, mis hõlbustaks soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise ühesugust mõistmist ja rakendamist ELi institutsioonides;
- X. arvestades, et soolise perspektiivi lisamine ELi välis- ja julgeolekupoliitikasse tähendab ka spetsiifilise soolise mõõtme ja selliste ülemaailmsete nähtuste nagu kliimamuutused, ränne, kaubandus ja julgeolek tundmist ning nende mõju tõkestamist ja keskendumist nende naiste ja rühmade kogemustele ja vajadustele, kes seisavad silmitsi poliitika kujundamise keskmes oleva diskrimineerimise ja tõrjumise arvukate ja läbipõimunud vormidega;
1. kutsub ELi ja selle liikmesriike üles jätkuvalt tugevdama naiste ja tütarlaste õigusi ning edendama välis- ja julgeolekupoliitikas soolist võrdõiguslikkust kujundavat käsitust; rõhutab, et selline poliitika peab põhinema järjepideval soolise võrdõiguslikkuse arvestamisel, soolisel analüüsil koos soo ja vanuse alusel eristatud andmete ja sootundlike näitajatega ning süstemaatilisel soolise mõju hindamisel, et määrata kindlaks, sõnastada ja jälgida meetmeid kõigis sektorites eesmärgiga suurendada soolist võrdõiguslikkust, ning et naistel ja erineva taustaga inimestel oleks sisukas ja õiglane roll otsuste tegemisel; julgustab ELi uurima võimalusi, kuidas soolise võrdõiguslikkuse analüüsi süstemaatiliselt jagada, hallata ja ajakohastada;
  2. nõuab tungival, et komisjon, komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning liikmesriigid suurendaksid veelgi oma toetust soolisele võrdõiguslikkusele, kõigi naiste ja tütarlaste inimõiguste täielikule kasutamisele ja nende mõjuvõimu suurendamisele kogu maailmas ning täidaksid peamist ja suuremat rolli selle jaoks ressursside tõhusamaks muutmisel ja võimendamisel;
  3. peab tervitavaks asjaolu, et GAP II-l on kolm temaatilist sammast, nimelt 1) tagada tütarlaste ja naiste füüsiline ja vaimne puutumatus, 2) edendada majanduslikke ja sotsiaalseid õigusi ning tütarlaste ja naiste mõjuvõimu suurendamist ning 3) suurendada tütarlaste ja naiste sõnaõigust ja osalust; märgib, et temaatilistes prioriteetides ja ELi eri osalejate tehtud edusammud on olnud ebaühtlased; nõuab seetõttu komisjonilt, komisjoni asepresidendilt ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgelt esindajalt ja kõigilt liikmesriikidelt suuremaid jõupingutusi ELi soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava täielikuks rakendamiseks ja selles sätestatud tulemuslikkuse miinimumstandardite saavutamiseks; peab kahetsusväärseks, et 2018. aastal oli GAP II raames kõige vähem teada antud meetmetest, mille eesmärk oli võidelda naiste ja tütarlastega kaubitsemise vastu kõigi ekspluateerimise vormide eesmärgil, ning et see oli ka ainus eesmärk, mille puhul teatatud meetmete arv võrreldes 2017. aastaga vähenes;
  4. kiidab heaks komisjoni ettepaneku vaadata 2020. aastal läbi ja esitada uus ehk kolmas

ELi soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava aastateks 2021–2025 (GAP III); rõhutab, et GAP III peaks tuginema kehtivas GAP IIs ette nähtud tegevusele ja seda laiendama ning võtma arvesse selle praegusel rakendamisel saadud kogemusi; rõhutab, et see dokument peab olema teatise vormis, et tagada selle tõhus rakendamine; tuletab meelde, et ühise välis- ja julgeolekupoliitika suhtes kohaldatakse erinorme ja -menetlusi ning et liidu ja liikmesriikide arengukoostöö poliitika peaks teineteist täiendama ja tugevdama, austades täielikult ELi põhimõtteid ja aluslepinguid, sealhulgas ELi lepingu artikleid 2, 3 ja 5; väljendab heameelt komisjoni soovitude üle liikmesriikidele nende lähenemisviisi kohta soolisele võrdõiguslikkusele välistegevuses ja jätkata poliitiliste eesmärkide saavutamist oma vastutusalas vastavalt tegevuskavale;

5. väljendab heameelt naisi, rahu ja julgeolekut käsitleva ELi tegevuskava üle ning nõuab selle jõulist rakendamist; väljendab heameelt selle üle, et ELi ja NATO koostööd käsitlevasse 2018. aasta ühisdeklaratsiooni lisati naisi, rahu ja julgeolekut käsitleva tegevuskava edendamine; peab tervitatavaks otsust uuendada ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskava ning nõuab, et sellesse lisataks soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine ja sihipärased meetmed soolise võrdõiguslikkuse ja naiste õiguste, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste valdkonnas; väljendab ühtlasi heameelt inimkaubanduse kaotamist käsitleva uue ELi strateegia üle, mis on kavandatud 2021. aastaks;
6. kutsub üles suurendama veelgi poliitika sidusust ja koordineerimist ELi välistegevuses sisalduvate soolise võrdõiguslikkuse alaste kohustuste rakendamisel; rõhutab, et ELi strateegiline lähenemisviis tuleks siduda ja sünkroniseerida uue GAP IIIga, ning nõuab, et naiste, rahu ja julgeoleku teemaline 2019. aasta ELi tegevuskava lisataks GAP III eraldi peatükina; rõhutab naisi, rahu ja julgeolekut käsitleva tegevuskavaga seotud kehtiva normatiivse raamistiku tähtsust; nõuab, et see raamistik oleks kõigi ELi ja rahvusvahelisel tasandil võetavate meetmete lähtealus ning kõik katsed selles valdkonnas võetud kohustustest loobuda või neist taganeda tuleb kindlalt tagasi lükata;
7. kutsub kõiki liikmesriike üles järgima feministlikku välis- ja julgeolekupoliitikat, mis käsitleks tõkkeid, mis ühtaegu takistavad naisi pääsemast kõrgema tasandi juhtivatele ja keskse tähtsusega ametikohtadele, nagu suursaadiku ja vahendaja ametikohad rahvusvahelistel rahukõnelustel ja läbirääkimistel, ja neil püsida ning on takistuseks ka algastme ametikohtade puhul; tuletab meelde, et arvesse tuleks võtta naiste osalemist takistavaid tegureid, nagu töö- ja eraelu head tasakaalu soodustava poliitika puudumine ja perekondlike kohustuste ebavõrdne jagunemine ning ootus, et naised on peamiselt hooldajad, mistõttu tuleb naistel sageli teha karjäärilise või minna osalise tööajaga tööle, ning üldsuse üldist arvamust naisjuhtide kohta; rõhutab lisaks, et naisi, rahu ja julgeolekut käsitlevas tegevuskavas naiste juhtrolli käsitlevate eesmärkide edendamisel on võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõte üks ELi aluspõhimõtteid ning seda tuleks süvalaiendada naiste majanduslike ja sotsiaalsete õiguste edendamisega nii väljaspool ELi kui ka ELis; tuletab meelde, et liikmesriikidel on kohustus kaotada sooline diskrimineerimine seoses sama või võrdväärse töö tasustamise kõigi aspektide ja tingimustega;

Sooline võrdõiguslikkus kui ELi välistegevuse juhtpõhimõte

8. kutsub Euroopa välisteenistust, asjaomaseid komisjoni talitusi, väljaspool Euroopa Liidu piire töötavaid Euroopa ameteid ja liikmesriike üles süstemaatiliselt integreerima

soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamist ja valdkonnaülest perspektiivi ELi välis- ja julgeoleku-, laienemis-, kaubandus- ja arengupoliitikasse, sealhulgas mitmepoolsetesse foorumitesse ja kogu poliitika kujundamisse, poliitilistesse ja strateegilistesse dialoogidesse, avalikesse avaldustesse, ülemaailmsesse inimõiguste alasesse aruandlusesse ning järelevalve-, hindamis- ja aruandlusprotsessidesse; rõhutab, et sooline võrdõiguslikkus peaks olema kogu ELi välistegevuses peamine eesmärk;

9. rõhutab, et ELi poliitikale ja tavadele ning praegusele programmitöö tsüklile omast võimudünaamikast tuleb põhjalikumalt analüüsida, et uurida ja käsitleda nende soolist mõju;
10. tuletab meelde, kui tähtis on integreerida valdkondadevaheline perspektiiv kogu ELi välistegevusse, ning samuti seda, et ELi meetmetes tuleks arvestada erineva taustaga naiste kogemusi, eriti nende naiste kogemusi, kes seisavad silmitsi vanuse, soo, rassi, usu, sotsiaal-majandusliku ja õigusliku seisundi, võimete, seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi alusel diskrimineerimise ja tõrjutuse läbipõimunud vormidega; tuletab meelde, et naised ei ole homogeenne rühm ega räägi ühel häälel;
11. rõhutab vajadust tagada jätkuv pühendumine kolmanda tegevuskava rakendamisele kõige kõrgemal poliitilisel tasandil; palub GAP III-s täpsustada, et 85 % ametlikust arenguabist tuleks suunata programmidele, mille oluline või peamine eesmärk on sooline võrdõiguslikkus, ning et selle laiema kohustuse raames tuleks suur osa ametlikust arenguabist eraldada programmidele, mille peamine eesmärk on sooline võrdõiguslikkus, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervis ning seonduvad õigused; nõuab täiendavaid sihipäraseid meetmeid soolise võrdõiguslikkuse saavutamiseks; nõuab lisaks, et uus tegevuskava tugevdaks GAP II-s võetud kindlatel tõenditel põhinevat lähenemisviisi, milles kasutatakse kvalitatiivseid analüüse, et hinnata selliste programmide tegelikku mõju soolise võrdõiguslikkuse edendamisele; nõuab soolise võrdõiguslikkuse jaoks eraldatud ja partnerriikides GAP III kaudu välja makstavate ELi rahaliste vahenditega seotud aruandluse parandamist;
12. soovib, et GAP III-ga kaasneksid selged, mõõdetavad ja tähtajalised edunäitajad, et jälgida lühiajalisi, keskmise ajaplaani ja pikaajalisi muutusi, vastutuse jagamist eri osalejatele, ning selged eesmärgid igas partnerriigis, mis on välja töötatud tihedas koostöös asjaomase partnerriigiga ja kohalike kodanikuühiskonna organisatsioonide, teiste asjaomaste kodanikuühiskonna osalejate ning kohalike väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) aktiivsel kaasamisel; kutsub Euroopa välisteenistust, komisjoni ja ELi liikmesriike üles võtma uue tegevuskavaga taas kohustuse süvalaiendada soolist võrdõiguslikkust kõigis sektorites; kutsub Euroopa välisteenistust, asjaomaseid komisjoni talitusi ja ELi liikmesriike üles tegema ettepanekuid soopõhiste lisameetmete kohta;
13. nõuab, et GAP III-s tegeldaks tõsiselt tagasiminekuiga naiste õigustes, parandades naiste ja tütarlaste juurdepääsu haridusele, teabele ning seksuaal- ja reproduktiivtervishoiule ja seonduvatele õigustele ning tagades nende kaitse sunduse, vägivalda, diskrimineerimise ja kuritarvitamise eest; rõhutab samuti, et uues tegevuskavas tuleks sõnaselgelt käsitleda naiste õiguste kaitset ja edendamist ning naiste osalemist kõikjal, sealhulgas ebakindlates riikides ja konfliktiolukordades;
14. usub, et haridus on soolise võrdõiguslikkuse ja naiste ja tütarlaste mõjuvõimu

suurendamise saavutamiseks väga oluline; nõuab seepärast, et ELi üles pühenduks tulevases GAP III-s veelgi enam soolise võrdõiguslikkuse edendamisele ja sooliste stereotüüpide vastu võitlemisele haridussüsteemis ja selle abil; nõuab sellega seoses, et arutataks mitmesuguseid võimalusi teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika valdkonnas;

15. väljendab rahulolu naisi, rahu ja julgeolekut käsitleva ELi strateegilise lähenemisviisiga ning 2019. aastal vastu võetud ELi tegevuskavaga naiste, rahu ja julgeoleku kohta ning nõuab nende jõulist rakendamist; väljendab siiski kahetsust, et olenemata selgetest eesmärkidest ja näitajatest on selle poliitilise kohustuse elluviimine endiselt probleem ning nõuab edasiste jõupingutuste tegemist; rõhutab, et naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskava rakendamiseks on olulised riiklikud tegevuskavad; peab kiiduväärseks asjaolu, et peaaegu kõik ELi liikmesriigid on aasta lõpuks vastu võtnud ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 käsitlevad riiklikud tegevuskavad; peab siiski kahetsusväärseks, et ainult ühes neist on eraldatud eelarve nende tegevuskavade rakendamiseks; kutsub ELi liikmesriike üles eraldama sellise eelarve ning töötama välja riiklikud parlamentaarse järelevalve mehhanismid ning võtma naiste kontrolli-, hindamis- ja järelevalvemehhanismides osalemise jaoks kasutusele kvoodid; peab kahetsusväärseks, et paljud ELi töötajad ei ole naisi, rahu ja julgeolekut käsitlevat tegevuskava oma töösse integreerinud ja arvatakse, et seda võib rakendada oma äranägemise järgi eesmärgiga parandada missioonide tõhusust, kuid mitte selleks, et tagada naiste õigused ja sooline võrdõiguslikkus kui selline;
16. kutsub komisjoni üles suurendama jõupingutusi, et rakendada struktureeritud sooteadlikku eelarvestamist, et jälgida täpselt kõiki seonduvaid kulutusi, sealhulgas välistegevuse valdkonnas, ning korraldada ELi rahastatavate eri programmide soolise mõju eel- ja järelhindamisi ning anda aru Euroopa Parlamendile; rõhutab, et see hindamine peaks põhinema soo ja vanuse alusel eristatud andmetel ning selle tulemus tuleks integreerida programmitöö tsüklist; rõhutab vajadust suurendada võrdõiguslikkuse analüüsi usaldusväärsust, ühtlustades ELi delegatsioonide kogutud andmeid nii, et neid saaks võrrelda; nõuab, et soolise võrdõiguslikkuse analüüsil oleks osa riigi strateegiliste eesmärkide, programmide, projektide ja dialoogi kujundamisel;
17. nõuab, et kavandatava naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi (NDICI) määrase raames toetataks 85 % sihtotstarbelise rahastamise eraldamist programmidele, mille oluline või peamine eesmärk on soolise võrdõiguslikkuse edendamine, ning halduspiirangute vähendamisele, et kohalikud ja väikesed kodanikuühiskonna organisatsioonid saaksid juurdepääsu rahastamisele; rõhutab, et oluline on muuta soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise ja sihipärased meetmed NDICI määrase kohasteks selgeteks eesmärkideks ja tagada, et partnerid saaksid selle rakendamiseks loota piisavale poliitilisele ja rahalisele toetusele; nõuab, et kõigi ELi eelarvest rahastatavate ELi välis- ja julgeolekupoliitika meetmete projektide valimise, seire ja hindamise etappides kasutataks soopõhiseid näitajaid; rõhutab vajadust muuta olemasolevate ja tulevaste ELi vahendite kasutamine tõhusamaks sooteadliku eelarvestamise abil, eelkõige ajal, mil tuleb lahendada tähtsaid küsimusi, nagu järgmine mitmeaastane finantsraamistik, eelarvepiirangud ja COVID-19 kriisi tagajärjed;
18. kutsub komisjoni, Euroopa välisteenistust ja ELi delegatsioone üles tunnustama tütarlapsi ja noori naisi muutuste algatajatena ning toetama nende turvalist, sisulist ja kaasavat osalemist ühiskondlikus ja avalikus elus, sealhulgas võtma arvesse noote

juhitavate organisatsioonide tagasisidet ja toetama neid suutlikkuse suurendamise abil; rõhutab tütarlaste, noorte naiste ja naiste positiivset rolli püsiva rahu ja sotsiaalse ühtekuuluvuse saavutamisel, sealhulgas tütarlaste ja naiste juhitavate kohalike algatustega konfliktide ennetamisel ja rahu tagamisel; nõuab, et EL ja liikmesriigid tagaksid hädaolukordades hariduse jaoks piisava eelarve, et igal tütarlapsel oleks eduvõimalus, hoolimata konfliktidest ja loodusõnnetustest põhjustatud oludest;

19. tunnustab, et humanitaarkriisid suurendavad seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õigustega seotud probleeme, ning tuletab meelde, et kriisipiirkondades puutuvad naised ja tütarlapsed, eelkõige sellistes haavatavates rühmades nagu pagulased ja rändajad, eriti kokku seksuaalse vägivalla, suguhaiguste, seksuaalse ärakasutamise, vägistamise sõjarelvana kasutamise ja soovimatu rasedusega; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles omistama humanitaarabi andmisel suurt tähtsust soolisele võrdõiguslikkusele ning seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele, samuti vastutusele ning õigusemõistmise ja õiguskaitsevahendite kättesaadavusele seksuaal- ja reproduktiivõiguste rikkumise ning soolise vägivalla korral, sealhulgas humanitaarabi osutajate koolitusele ning praegusele ja edaspidisele rahastamisele; rõhutab, kui oluline on OECD arenguabi komitee soovitus seksuaalse ärakasutamise, väärkohtlemise ja ahistamise lõpetamise kohta arengukoostöö ja humanitaarabi valdkonnas; peab sellega seoses tervitatavaks arengukoostöö ja humanitaarabi valdkonnas tegutsevate sidusrühmade keskendumist kuritarvitamise ja ahistamise vastu võitlemisele konfliktiolukorras; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles toetama naiste õiguste eest võitlevate organisatsioonide ning samuti naiste juhitavate organisatsioonide ja naiste õiguste kaitsjate kaasamist humanitaarabi koordineerimise ja otsuste tegemise struktuuridesse;
20. nõuab liidu sise- ja välisprogrammide koostoime uurimist, et tagada ühtne ja järjepidev lähenemisviis nii liidusisestele kui ka -välistele poliitikasuundadele, näiteks naiste suguelundite moonutamise korral;
21. kutsub komisjoni töötama välja väärtustepõhise kaubanduspoliitika, mis tagab töö- ja keskkonnaõiguste kõrgetasemelise kaitse ning põhivabaduste ja inimõiguste, sealhulgas soolise võrdõiguslikkuse austamise; tuletab meelde, et kõik ELi kaubandus- ja investeerimislepingud peavad võtma arvesse soolist aspekti ning sisaldama põhjalikku ja jõustatavat peatükki kaubanduse ja kestliku arengu kohta; tuletab meelde, et kaubanduslepingute läbirääkimised võivad olla oluline vahend soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks ja naiste mõjuvõimu suurendamiseks kolmandates riikides, ning nõuab sooliselt eristatud andmete kogumist kaubanduse mõju kohta; nõuab, et EL ja liikmesriigid võtaksid eel- ja järelhindamistes arvesse ELi kaubanduspoliitika ja -lepingute riigi- ja sektoripõhist soolist mõju; rõhutab, et kaubandusläbirääkimistel tuleks arvesse võtta soolise analüüsi tulemusi, arvestades nii nende positiivset kui ka negatiivset mõju kogu protsessi jooksul alates läbirääkimistest kuni rakendamiseni, ning sellele peaksid lisanduma meetmed võimaliku ebasoodsa mõju vältimiseks või kompenseerimiseks; väljendab heameelt komisjoni võetud kohustuse üle tagada esimest korda ELi jaoks eraldi soolise võrdõiguslikkuse peatüki lisamine Tšiili ja ELi vahelisesse ajakohastatud assotsieerimislepingusse ning nõuab, et edendataks ja toetataks selliste peatükkide lisamist kõikidesse edasistesse ELi kaubandus- ja investeerimislepingutesse, tuginedes olemasolevatele rahvusvahelistele eeskujudele ja nende lisaväärtusele pärast läbiviidud hindamisi;

22. kutsub liikmesriike üles järgima täielikult relvaeksporti käsitlevat ühist seisukohta ning kutsub eelkõige liikmesriike üles võtma arvesse riski, et eksporditud materjale kasutatakse sooliseks vägivallaks või naiste ja laste vastaseks vägivallaks või selle hõlbustamiseks; rõhutab, et sootundlik lähenemisviis tähendab inimestele keskendunud julgeolekukäsitlust, mille eesmärk on parandada naiste turvalisust, sealhulgas majanduslikku, sotsiaalset ja tervisealast turvalisust;

Soolisele võrdõiguslikkusele ja mitmekesisusele keskendumine ELi peakorterites ja delegatsioonide institutsioonilises kultuuris

23. kutsub liikmesriike üles looma ametlikku soolise võrdõiguslikkuse töörühma; nõuab, et moodustataks uus nõukogu koosseis, kus saavad kokku soolise võrdõiguslikkuse eest vastutavatele ministritele ja riigisekretäridele eesmärgiga soodustada soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamist kogu ELi poliitikas, sealhulgas välis- ja julgeolekupoliitikas;
24. peab tervitatavaks Euroopa välisteenistuse sooküsimuste peanõuniku ja ELi mitteametliku naiste, rahu ja julgeoleku rakkerühma senist tööd, sealhulgas asjaomaste kodanikuühiskonna organisatsioonide osalemise tagamist oma aruteludes; peab siiski kahetsusväärseks sooküsimuste peanõuniku ametikohale eraldatud töötajate arvu ja vahendite piiratust ning nõuab, et ametikoha täitja annaks aru otse komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale; rõhutab, et sellele ametikohale eraldatud vahendeid tuleb veelgi tõhusamalt kasutada; kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat jätkama jõupingutuste tegemise soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamisel, nimetama igas Euroopa välisteenistuse direktoraadis ametisse ühe täiskohaga sooküsimustega tegeleva nõuniku, kes annab aru otse peanõunikule, ning ergutama oma töötajaid tegema tihedat koostööd Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudiga; rõhutab, et ELi institutsioonide ja asutuste vahel teadmiste vahetamine on oluline ja väga tõhus vahend, millega vältida kõrgeid halduskulusid ja bürokraatia asjatut suurenemist;
25. väljendab heameelt Euroopa välisteenistuse soolise võrdõiguslikkuse ja võrdsete võimaluste strateegia üle aastateks 2018–2023 ning nõuab selle ajakohastamist, et lisada sellesse konkreetsed, mõõdetavad ja siduvad poliitilised kohustused naiste esindatuse kohta juhtivatel ametikohtadel; nõuab tungivalt, et saavutataks eesmärk, mille kohaselt 50 % naistest töötab juhtivatel ametikohtadel, sealhulgas delegatsioonide juhtidena ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) missioonidel ja operatsioonidel; tunneb heameelt komisjoni edusammude üle selles valdkonnas, sest naised moodustavad 41 % komisjoni kõigi tasandite juhtidest; peab kahetsusväärseks tõsiasi, et Euroopa välisteenistus on kaugel selle eesmärgi saavutamisest, kuna ainult kaks kaheksast ELi eriesindajast on naised ning naiste osakaal keskastme juhtide ametikohtadel on 31,3 % ja kõrgema astme juhtide ametikohtadel 26 %; kutsub praegust komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles võtma vajalikke meetmeid selle olukorra parandamiseks ning palub liikmesriikidel esitada juhtivatele ametikohtadele kandidaadiks rohkem naisi;
26. juhib tähelepanu mitmekesisuse puudumisele ELi institutsioonides ja rõhutab seetõttu mitmekesisuse eesmärkide seadmise tähtsust, eelkõige seoses rassi, võimete ja etnilise päritoluga; rõhutab, et Euroopa välisteenistusel on vaja kohandada oma värbamis- ja töölevõtmise protsesse, et pöörata rohkem tähelepanu mitmekesisusele ja kaasamisele;

rõhutab vajadust sootundlike värbamismenetluste järele, sealhulgas Euroopa Personalivaliku Ametis; nõuab, et sootundlik juhtimine kuuluks kesk- ja kõrgema juhtkonna ametikohtade kirjeldustesse;

27. palub komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal tagada, et ELi delegatsioonide juhid välisriikides vastutaksid ametlikult soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise eest oma delegatsiooni töö kõikides aspektides ning tagaksid selle, et nad annavad sellest aru anda; palub komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal tagada, et ELi delegatsioonides oleksid eraldi sihtotstarbelised soolise võrdõiguslikkuse kontaktpunktid, et tagada töö sujumine ja hoida bürokraatia võimalikult väiksena; rõhutab, et soolise võrdõiguslikkuse kontaktpunktidel peab olema piisavalt vahendeid ja aega oma ülesannete täitmiseks ja ametijuhendid, milles on üksikasjalikult kirjeldatud nende kohustused; rõhutab, et nad peaksid aru andma otse delegatsiooni juhile/osakonna juhatajale, neil peaks olema juurdepääs kõigile oma ülesannete täitmiseks vajalikele dokumentidele ja koolitusele ning neil peaks vajaduse korral olema juhtimisülesanded; nõuab, et kõikidel ELi delegatsioonidel oleksid võrdõiguslikkuse suunised ja delegatsioonide töö hõlbustamiseks välja töötatud veebipõhine aruandlus, selged vormid ja juhendid;
28. rõhutab, et soolise võrdõiguslikkuse saavutamine ei ole võimalik ilma soolist võrdõiguslikkust arvestava juhtimiseta; nõuab sellega seoses soolise võrdõiguslikkuse ja selle süvalaiendamise alast kohustuslikku ja kohandatut koolitust kõigile Euroopa välisteenistuse juhtidele, ELi diplomaatilise teenistuse töötajatele ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika missioonide ja operatsioonide juhtidele või ülematele; rõhutab, et uute ELi delegatsioonide juhtide ülesannete kirjeldused ja ametijuhendid peavad sisaldama spetsiifilisi viiteid soolisele võrdõiguslikkusele; rõhutab, et nende hindamisel tuleb kohaldada erikriteeriume, mille alusel mõõta võrdõiguslikkuse süvalaiendamiseks tehtud tööd; rõhutab, et naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse edendamine peaks olema kõigi ELi eriesindajate jaoks läbiv prioriteet ja nende mandaadi juhtpõhimõte, eelkõige ELi inimõiguste eriesindaja puhul;
29. rõhutab, et naiste osalemine ÜJKP missioonidel aitab kaasa missiooni tõhususele ja suurendab ELi usaldusväärset meeste ja naiste võrdsete õiguste edendajana kogu maailmas; väljendab heameelt asjaolu üle, et kõik ÜJKP tsiviilmissioonid on nüüdseks nimetanud ametisse soolise võrdõiguslikkuse nõustajad, ning kutsub ÜJKP sõjalisi missioone üles tegema sama; julgustab ELi liikmesriike nimetama olemasolevate vabade ametikohtade jaoks naiskandidaate; nõuab, et kõik ELi lähetatud sõjaväelased ja tsiviiltöötajad oleksid soolise võrdõiguslikkuse ning naiste, rahu ja julgeoleku valdkonnas saanud piisava koolituse, eelkõige seoses sellega, kuidas integreerida soolist perspektiivi oma ülesannetesse; peab kahetsusväärseks, et ÜJKP missioonidel ja eelkõige sõjalistel operatsioonidel töötavate naiste arv on endiselt väga väike; nõuab tungivalt, et Euroopa välisteenistus edendaks vajaliku poliitilise kohustuse võtmist, et suurendada naiste arvu ELi kriisiohjamise missioonides ja operatsioonides; nõuab tungivalt, et liikmesriigid otsiksid võimalusi värbamis- ja kinnistamispoliitika tugevdamiseks ning naiste osaluse edendamiseks rahu tagamise ja rahuvalvemissioonidel; rõhutab vajadust lisada ELi eelarvesse uus rida, millest rahastataks soolise võrdõiguslikkuse nõunike ametikohti ÜJKP sõjalistel missioonidel;
30. peab kahetsusväärseks, et üksnes mõned ELi ÜJKP missioonid pakuvad koolitust

seksuaalse ja soolise ahistamise kohta, ning kutsub Euroopa välisteenistust ja liikmesriike üles korraldama kõikidele missioonidele ja operatsioonidele kohustuslikke koolitusi sellise ahistamise tõkestamiseks ning tagama ohvritele ja rikkumisest teatajatele tõhusa kaitse; nõuab ÜJKP missioonide ja operatsioonide uuendatud üldiste käitumisstandardite ajakohastamist, et lisada täisleppimatuse põhimõtte ELi juhtide ja juhtkonna tegevusetuse suhtes seoses seksuaalse ja soolise vägivallega;

31. nõuab tungivalt, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning ELi liikmesriigid lisaksid ÜJKPga seotud nõukogu otsustesse ja missioonide mandaatidesse viited ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonile 1325 ja järelmeetmete resolutsioonidele ning tagaksid, et kõigil ÜJKP missioonidel ja operatsioonidel oleks iga-aastane tegevuskava selle kohta, kuidas rakendada tulevase GAP III eesmärgi ning naiste, rahu ja julgeoleku teemalist ELi tegevuskava; nõuab, et uute ÜJKP vahendite, sealhulgas Euroopa Kaitsefondi ja kavandatud Euroopa rahutagamisrahastu jaoks nähtaks ette sooline analüüs;
32. kiidab heaks sooküsimustega tegelevate kontaktisikute suureneva võrgustiku, milles on olemas haldustugi ja juurdepääs koolitusele; märgib sellega seoses, et korraldati Lääne-Balkani riikides ja Türgis asuvate sooküsimustega tegelevate kontaktisikute piirkondlik kohtumine, mille eesmärk oli tõhustada tööd soolise võrdõiguslikkuse ja soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise vallas; kiidab heaks parema koostöö Lääne-Balkani riikidega G7 partnerlusalgatuse raames, kus EL nõustus looma partnerlussuhted Bosnia ja Hertsegoviinaga, et laiendada naisi, rahu ja julgeolekut käsitlevat tegevuskava;
33. juhib tähelepanu sellele, et oluline on edendada soolist võrdõiguslikkust ELi välispoliitikas ka Euroopa Parlamendi suhete kaudu kolmandate riikidega; kiidab sellega seoses heaks parlamendi delegatsioonide otsuse määrata igas delegatsioonis ametisse esindaja soolise võrdõiguslikkuse küsimustes; juhib tähelepanu vajadusele edendada võrdõiguslikkust ja mitmekesisust kõikides Euroopa Parlamendi delegatsioonide tegevustes, sealhulgas parlamendi ametlike kohtumiste ajal kolmandate riikidega;

Naiste ja tütarlaste õiguste kaitse ja edendamise ning nende osalemise esikohale seadmine

34. nõuab, et EL ja liikmesriigid täidaksid kõiki ülemaailmse soolise võrdõiguslikkuse tegevuskavaga seotud rahvusvahelisi kohustusi; nõuab lisaks, et nad ergutaksid partnerriike tühistama naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimist käsitleva konventsiooni suhtes tehtud reservatsioonid, pakkudes selleks tuge, ning rakendama 1995. aastal Pekingis toimunud ÜRO neljandal naiste maailmakonverentsil vastu võetud deklaratsiooni ja tegevuskava, sealhulgas õigusaktide abil;
35. tuletab meelde naiste keskset rolli rahuloojatena ning rõhutab, kui oluline on naiste roll dialoogi edendamisel, rahu kindlustamisel, ning nende erinevad seisukohad on muutnud arusaama rahu ja julgeoleku tähendusest; juhib tähelepanu sellele, et naiste sisulise ja õiglase osalemise tagamine ELi välispoliitilistel läbirääkimistel ning rahu- ja julgeolekuprotsessides on seotud heaolu kasvu, inimõiguste rikkumise vähenemise ning üleilmse julgeoleku, demokraatia ja püsiva rahu edendamisega; märgib, et naiste õiguste edendamine kriisidest või konfliktidest räsitud riikides soodustab tugevamate ja vastupidavamate kogukondade teket; kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu

välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat, Euroopa välisteenistust ja liikmesriike üles kaitsma naiste ja tütarlaste õigusi ning tagama ELi konfliktide ennetamise ja vahendamise seotud tegevuses nende täieliku ja sisulise osalemise konflikttsükli eri etappides;

36. juhib tähelepanu sellele, et pühendumine seksuaalse ja soopõhise vägivalda kõigi vormide, sealhulgas lähisuhtevägivalda, veebipõhise vägivalda, selliste kahjulike tavade nagu naiste suguelundite moonutamine ning lapsega sõlmitud ja varajased abielud ja sundabielud, „au nimel“ toime pandud vägivald, samuti konfliktidega seotud seksuaalse ja soolise vägivalda, inimkaubanduse, seksuaalse ärakasutamise, kuritarvitamise ja ahistamise vastasele võitlusele ning nende eest kohtu alla andmisele on ülimalt oluline; rõhutab sellega seoses, et kannatanuid on vaja abistada; rõhutab, et erilist tähelepanu tuleks pöörata naistele ja tütarlastele, kes seisavad silmitsi diskrimineerimise arvukate ja läbipõimunud vormidega; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid ratifitseeriksid Istanbuli konventsiooni kui esimese õiguslikult siduva rahvusvahelise vahendi, mille eesmärk on naistevastase vägivalda ennetamine ja selle vastu võitlemine, näidates sellega eeskujuga maailmas ja muutes ELi pühendumuse sellise vägivalda likvideerimisele oma välissuhetes usutavaks; nõuab naistevastast vägivalda ja naiste diskrimineerimise kõigi vormide vastast võitlust käsitlevate ELi suuniste läbivaatamist ja ajakohastamist;
37. rõhutab, et soolise võrdõiguslikkuse saavutamine ei ole võimalik ilma meeste ja noorukite kaasamiseta; on veendunud, et soolise võrdõiguslikkuse edendamise protsessis tuleb kutsuda mehi ja noorukeid osalema ja aitama aktiivselt muutusi ellu viia, võideldes seeläbi sooliste stereotüüpide vastu; tuletab eelkõige meelde meeste ja noorukite rolli ja vastutust seksuaalse ja soolise vägivalda vastases võitlemises;
38. kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat, Euroopa välisteenistust ja liikmesriike üles tagama inimõiguste kaitsjaid käsitlevate ELi suuniste täieliku rakendamise ning võtma vastu lisa, mille eesmärk on tunnustada ja arendada täiendavaid strateegiaid ja vahendeid, et paremini ja tõhusamalt reageerida ja ennetada konkreetseid olukordi, ohtusid ja riskitegureid, millega naissoost inimõiguste kaitsjad, sealhulgas tütarlapsed ja nooraktivistid silmitsi seisavad; nõuab soolise perspektiivi viivitamatut kohaldamist ja erimeetmeid naissoost inimõiguste kaitsjate toetamiseks kõigis programmides ja vahendites, mille eesmärk on kaitsta inimõiguste kaitsjaid;
39. rõhutab, et paljudes maailma piirkondades ei ole naiste ja tütarlaste inimõigused täielikult tagatud ning kodanikuühiskonna organisatsioonid, sealhulgas naiste ja tütarlaste õiguste organisatsioonid, seisavad silmitsi üha suuremate probleemidega üle maailma ahenemas demokraatlikus tegevusruumis. tuletab meelde olulist tööd, mida kodanikuühiskonna organisatsioonid on kohapeal teinud, et säilitada rahu ja kaasata naised rahuprotsessi, poliitikasse, valitsemisse, institutsioonide ülesehitamisse, õigusriiki ja julgeolekusektorisse; kutsub ELi delegatsioone üles jälgima tagasilööke soolise võrdõiguslikkuse ning seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste valdkonnas ning suundumust kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ahenemise poole ning võtma konkreetseid meetmeid kodanikuühiskonna kaitsmiseks ähvarduste, ahistamise, vägivalda ja vaenukõne eest; nõuab tungivalt, et komisjon, Euroopa välisteenistus, liikmesriigid ja ELi delegatsioonide juhid tagaksid suutlikkuse asjakohase edendamisega toetuse kohalikele kodanikuühiskonna organisatsioonidele, sealhulgas naisorganisatsioonidele ja inimõiguste kaitsjatele ning muudaksid nendega

tehtava koostöö ja konsulteerimise oma töö standarddelemendiks; nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid toetaksid algatusi, mille eesmärk on vaidlustada ja kujundada ümber negatiivsed soolised normid ja stereotüübid kõigis olukordades;

40. kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust süstemaatiliselt toetama seksuaal- ja reproduktiivtervishoidu ning seonduvaid õigusi, mis aitab kaasa kõigi tervist käsitlevate kestliku arengu eesmärkide saavutamisele, näiteks sünnieelne hooldus ja meetmed suure riskiga sündide ennetamiseks ning imikute ja väikelaste suremuse vähendamiseks; juhib tähelepanu vajadusele toetada juurdepääsu pereplaneerimisele ja emade tervishoiuteenustele, igakülgsele eakohasele seksuaalharidusele, rasestumisvastastele vahenditele, ohututele ja seaduslikele abortiteenustele ning austada naiste õigust teha otsuseid oma keha kohta ja olla kaitstud igasuguse diskrimineerimise, sunduse või vägivalla eest; kutsub komisjoni üles tõkestama nn üleilmse suutropireegli (global gag rule) mõju, toetades oluliselt seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste rahastamist olemasolevatest ELi välismõõtmelise rahastamisvahenditest;
41. tuletab meelde, et kultuurilise ja struktuurse soolise ebavõrdsuse tõttu mõjutavad kliimamuutused ebaproportsionaalselt naisi ja tütarlapsi; tunnistab, et sooline võrdõiguslikkus on rahu, julgeoleku ja kestliku arengu saavutamise ning kliimaprobleemide tõhusa lahendamise seisukohast oluline ning et sellise ausa ja õiglase ülemineku saavutamiseks, kus mitte kedagi ei jäeta kõrvale, on otsustava tähtsusega valdkondadevahelise perspektiivi olemasolu; juhib tähelepanu asjaolule, et ainult 30 % kliimaläbirääkijatest on naised, ja tuletab meelde, et naiste sisuline ja võrdne osalemine ELi, riigi ja kohaliku tasandi kliimapoliitika ja meetmete üle otsuste tegemise organites on pikaajaliste kliimaeesmärkide saavutamiseks äärmiselt oluline; soovib tungivalt luua GAP III-s selged seosed Pariisi kokkuleppega ning palub, et EL ja tema liikmesriigid tagaksid naisorganisatsioonidele juurdepääsu rahvusvahelistele kliimafondidele;
42. peab kahetsusväärseks, et naised ja tütarlapsed kogu maailmas puutuvad jätkuvalt kokku süstemaatilise diskrimineerimise paljude vormidega; märgib, et on vaja võidelda naiste vaesuse vastu, tagades neile võrdse juurdepääsu majandusressurssidele; tuletab meelde, et naiste suurem kaasatus tööturul, suurem toetus naiste ettevõtlusele, võrdne kapitali kättesaadavus ka naisettevõtjatele, meeste ja naiste võrdsete võimaluste ja võrdse töö eest võrdse palga kaitse ning töö- ja eraelu tasakaalu edendamine on tähtsad tegurid pikaajalise kestliku ja kaasava majandusliku heaolu saavutamisel, ebavõrdsusega võitlemisel ja naiste ergutamisel saavutada rahaline iseseisvus; kutsub sellega seoses liikmesriike ja ELi institutsioone üles suurendama vajaduse korral rahastamise kättesaadavust, sealhulgas mikrokrediidi tagamisega ning tegema koostööd partnerriikidega, et edendada naiste staatust, sealhulgas sellistes valdkondades nagu pärandiõigus omandile ja maale, juurdepääs õiguslikule seisundile ning finants- ja digitaalsele kirjaoskusele ning kaitse lapstööjõu kasutamise ja muude ekspluateerimisvormide eest;
43. rõhutab vajadust rakendada ELi rändepoliitikas sooline perspektiiv, mis tagab naistest ja tütarlastest varjupaigataotlejate ja pagulaste õigused, võtta viivitamata kasutusele sootundlikud varjupaiga- ja rändemenetlused ning tõhustada tööd, et tagada Euroopa vastuvõtukeskustes võimaliku vägivalla, ahistamise, vägistamise ja naistega kaubitsemise nõuetekohane kindlakstegemine ja kaitse nende eest;

44. mõistab hukka igasuguse naiste- ja tütarlastevastase vägivalda, sealhulgas inimkaubanduse; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tugevdama koostööd kolmandate riikidega, et võidelda inimkaubanduse kõigi vormide vastu, pöörates erilist tähelepanu inimkaubanduse soolisele mõõtmele, eriti selleks, et tõkestada lapsega sõlmitud abielusid, naiste ja tütarlaste seksuaalset ärakasutamist ning seksiturismi; nõuab sootundlikku lähenemisviisi inimkaubandusele, käsitledes põhjalikult selle mõju mitmesuguste inimõiguste kasutamisele;
45. nõuab, et sõjaaegse vägistamise ohvriks langenud tütarlastel ja naistel peab olema juurdepääs mittediskrimineerivale hooldusele, eelkõige põhjalikule arstiabile; rõhutab sellega seoses vajadust tagada, et kõikide naiste ja tütarlaste õigust elule ja inimväärsele kohtlemisele kaitstakse, eelkõige kahjulike tavade vastase aktiivse võitluse abil; rõhutab, et vägistamise kasutamine relva ja sunnivahendina tuleb kaotada ning EL peaks avaldama survet kolmandate riikide valitsustele ja kõigile sidusrühmadele, kes on seotud piirkondadega, kus toimub sooline vägivald, et teha sellele tavale lõpp, anda toimepanijad kohtu alla ja teha koostööd ellujäänute, kannatada saanud naiste ja kogukondadega, et aidata neil terveneda ja taastuda;
46. võtab teadmiseks jätkuvad edumaksud ELi ja ÜRO algatuse „Spotlight“ rakendamisel, et kaotada naiste- ja tütarlastevastane vägivald kogu maailmas – sellega seoses eraldati 2018. aastal Aafrikas ja Ladina-Ameerikas elluviidavate programmide jaoks 270 miljonit eurot; nõuab, et EL võtaks kindla juhtrolli algatuses „Kaitse tagamine soolise vägivalda eest hädaolukordades“ ning konfliktidega seotud seksuaalse ja soolise vägivalda ohvrite toetamisel; tuletab komisjonile ja ELi liikmesriikidele meelde seksuaalse ja soolise vägivalda lõpetamist humanitaarkriisides käsitleva Oslo konverentsi tulemuste tähtsust;
47. märgib, et 2018. aastal leppisid EL ja ÜRO aastateks 2019–2021 rahuoperatsioone ja kriisiohjet käsitlevaks koostööks kokku uutes, tulevikku suunatud prioriteetides; rõhutab vajadust muuta ELi ja ÜRO vahelise naisi, rahu ja julgeolekut käsitleva koostööplatvormi loomine esmatähtsaks ülesandeks;
48. märgib, et ÜRO on hoiatanud, et COVID-19 pandeemia on toonud ilmsiks ja süvendanud igat liiki ebavõrdsust, sealhulgas soolist ebavõrdsust; peab äärmiselt muret tekitavaks koduse hoolduse ja riikliku hooldustöö ebavõrdsust jaotust ja seda, et naised moodustavad umbes 70 % kogu maailma tervishoiutöötajatest ning et muret tekitab soolise vägivalda järsk kasv, mis on osaliselt tingitud pikemast piirangute perioodist ning piiratud juurdepääsust reproduktiiv- ja emadustervisele; nõuab seetõttu sihipäraste ja konkreetsete meetmete väljatöötamist, et tegelda COVID-19 sotsiaal-majandusliku mõjuga naistele ja tütarlastele; rõhutab, et kiiremas korras tuleks teha kättesaadavaks piisavalt rahalisi vahendeid selle tagamiseks, et naisorganisatsioonidel, inimõiguste kaitsjatel ja rahu kindlustajatel oleks täielik ja takistusteta juurdepääs kvaliteetsele tehnoloogiale, et neil oleks võimalik sisuliselt osaleda COVID-19 kriisi ajal otsuste tegemise protsessis; rõhutab, kui vajalik on, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjon tunnustaks inimeste julgeoleku vajalikkust, mis hõlmab naisi, rahu ja julgeolekut käsitleva ELi strateegilise lähenemisviisi kõiki aspekte; rõhutab vajadust tagada, et COVID-19-le suunatud ELi ülemaailmse vastuse rakendamine oleks sootundlik ning selles käsitletakс nõuetekohaselt naiste ja muude tõrjutud rühmade erivajadusi ning tagataks nende kaasamine kogu kavandamistsükklis.

-
- ◦

49. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

VÄHEMUSE ARVAMUS

vastavalt kodukorra artikli 55 lõikele 4
Derk Jan Eppink

Fraktsioon ECR ei nõustu käesoleva raporti sisuga ega selle ideoloogilise eeldusega.

Raporti lähenemisviis on kollektivistlik. ECR fraktsioonina toetame üksikisiku õigusi ja meritokraatiat, mitte identiteedipoliitikast tulenevaid rühmaõigusi. Üksikisiku vabadus peaks olema kesksel kohal.

Fraktsiooni ECR rühmad peavad oluliseks seda, et kõigil inimestel oleksid ühesugused võimalused ja et õige inimene oleks õiges kohas. Isiku sugu ei tohiks olla oluline. Diskrimineerimist ei tohiks üldse olla. Soo muutmine ideoloogiliseks teguriks ei too kaasa paremat otsuste tegemist ega paremaid tulemusi. Raportis kutsutakse isegi üles seadma rohkem mitmekesisusega seotud eesmäärke. Raporti rakendamine toob kaasa kulukate ja ebatõhusate bürokraatlike kontrollimehhanismide arvu suurenemise. Näiteks täisajaga soolise võrdõiguslikkuse nõuniku ametikoht igas Euroopa välisteenistuse direktoraadis ei too kaasa paremaid tulemusi ega rahulolu Euroopa maksumaksjatele. Kandidaate tuleks hinnata nende omaduste, mitte soo alusel. Võttes arvesse subsidiaarsuse aluspõhimõtet, kasutaks EL põhjendamatult ülereguleerimist.

Oleme samuti seisukohal, et välis- ja julgeolekupoliitika kuulub ja peaks kuuluma liikmesriikide, mitte Euroopa Liidu ainupädevusse.

22.6.2020

VÄLISKOMISJONI ARVAMUS

naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjonile

soolise võrdõiguslikkuse kohta ELi välis- ja julgeolekupoliitikas
(2019/2167(INI))

Arvamuse koostaja: Hannah Neumann

ETTEPANEKUD

Väliskomisjon palub vastutaval naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. arvestades, et EL peaks aitama luua maailma, kus kõik inimesed, olenemata soost, vanusest, seksuaalsest sättumusest, sooidentiteedist või sooväljendusest, rassist ja võimetest saavad elada rahumeelselt, omades võrdseid õigusi ja samu võimalusi oma potentsiaali ära kasutamiseks;
- B. arvestades, et füüsiline, psühholoogiline ja seksuaalne vägivald, vaesus, relvakonfliktid ja kliimaga seotud hädaolukord mõjutavad eriti naisi ja tütarlapsi; arvestades, et maailmas levib autoritaarsuse suundumus ja üha rohkem on fundamentalistlike rühmitusi, mis mõlemad on selgelt seotud tagasilöögiga naiste ja LGBTIQ-inimeste õigustele; arvestades, et mis tahes arusaam julgeolekust, mis keskendub pigem riikidele kui inimestele, on puudulik ega vii rahuni;
- C. arvestades, et sooline analüüs ja sooline perspektiiv moodustavad tõhusa ja kestliku konfliktide ennetamise, stabiliseerimise, rahu kindlustamise, konfliktijärgse ülesehituse, juhtimise ja institutsioonide ülesehitamise aluse; arvestades, et naisi ja tütarlapsi ümbritsev valdav narratiiv käsitleb ohvristamist, mis jätab naised ja tütarlapsed ilma tegevusvõimekusest ega anna neile võimalust olla muutuste eestvedaja; arvestades, et üha rohkem tõendeid näitavad, et naiste ja tütarlaste osalemine rahuprotsessis on väga oluline selle vastupidavuse ja edukuse kindlaksmääramisel;
- D. arvestades, et kaasav rahuprotsess on kestlikum ja pakub rohkem võimalusi lahenduste leidmiseks ja parema toetuse saamiseks ning naiste osalemine rahuprotsessis ja rahu kindlustamises peab suurenema; arvestades, et aastatel 1988–2018 moodustasid naised olulistest rahuprotsessides 13 % läbirääkijatest, 3 % vahendajatest ja üksnes 4 % allkirjastajatest;
- E. arvestades, et tütarlapsed on oma soo ja vanuse tõttu ebasproportsionaalselt ebasoodsas olukorras; arvestades, et pagulastest ja rändajatest tütarlapsed on eriti haavatavad; arvestades, et tütarlaste kaitse vägivalla ja diskrimineerimise eest, neile juurdepääsu tagamine haridusele, teabele ja tervishoiuteenustele, sealhulgas seksuaal- ja

reproduktiivtervise ja seonduvate õiguste valdkonnas, on eriti olulised selleks, et tütarlapsed oma inimõigusi täielikult kasutada saaksid;

- F. arvestades, et naiste ja tütarlaste vastane seksuaalne ja sooline vägivald, sealhulgas sellised kahjulikud tavad nagu lapsega sõlmitud abielu ja naiste suguelundite moonutamine, ebapiisav juurdepääs põhisektoritele ja sotsiaalteenustele, näiteks tervishoiule, haridusele, puhtale veele, kanalisatsioonile ja toitumisele, piiratud juurdepääs seksuaal- ja reproduktiivtervise ja seonduvate õigustega seotud teenustele, ebavõrdne osalemine avaliku ja erasektori asutuste tegevuses, aga ka poliitiliste otsuste tegemisel ja rahuprotsessis, on soodustavad tegurid, mis viivad diskrimineerimise ja tõrjumiseni;
1. rõhutab, et naiste ja meeste võrdõiguslikkuse põhimõte on ELi üks põhiväärtusi ning seetõttu tuleks soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise rakendada ja integreerida kõikidesse ELi tegevustesse ja poliitikavaldkondadesse; rõhutab, et EL peaks aitama luua maailma, kus kõik inimesed olenemata soost, seksuaalsest sättumusest, rassist ja võimetest saavad elada rahumeelselt, omades võrdseid õigusi ja samu võimalusi oma potentsiaali realiseerimiseks;
  2. palub Euroopa välisteenistusel, komisjonil ja ELi liikmesriikidel täiendavalt toetada ja süstemaatiliselt integreerida ELi välis- ja julgeolekupoliitikasse soolist võrdõiguslikkust, soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamist, sealhulgas sooteadlikku eelarvestamist, ning valdkonnaülest perspektiivi, sealhulgas võrdset ja mitmekesist esindatust; kutsub ELi üles näitama eeskjuju ja muutma soolise võrdõiguslikkuse ELi välistegevuse oluliseks eesmärgiks, muutes selle nähtavaks kõigis poliitikavaldkondades, sealhulgas mitmepoolsetel foorumitel ja kõikides poliitilistes ja strateegilistes dialoogides, inimõigusi käsitlevates dialoogides, poliitika kujundamises ja kavandamises, riigi tasandi inimõiguste strateegiates, avalikes teadaannetes, üleilmses inimõiguste aruandluses, aga ka seire-, hindamis- ja aruandlusprotsessi, otsuste langetamise, läbirääkimistesse ja juhtimisse; nõuab, naiste ja tütarlaste erinevad kogemused seoses mitmekordse ja läbipõimunud diskrimineerimise ja tõrjutuse vormidega tuleb viia poliitikakujundamise keskmesse; kinnitab, et välis- ja julgeolekupoliitika peaks tunnustama ja käsitlema ebavõrdset jõudude tasakaalu meeste ja naiste vahel, esindama naisi ja tütarlapsi ning kaitsma LGBTIQ+ inimesi;
  3. rõhutab, et Rootsil, Taanil, Šveitsil ja Norral on tugev soolisele võrdõiguslikkusele keskenduv välispoliitika; kiidab heaks asjaolu, et muu hulgas Prantsusmaa, Hispaania, Luksemburg, Küpros ja Saksamaa on teatanud kavatsusest muuta sooline võrdõiguslikkus oma välispoliitika prioriteediks; väljendab heameelt, et praegune Euroopa Komisjon on seadnud soolise võrdõiguslikkuse kõigi poliitikavaldkondade üheks peamiseks prioriteediks; rõhutab, et ELi soopõhise poliitika keskmes peaksid olema järgmised põhimõtted: inimõigused, demokraatia ja õigusriik, desarmeerimine ja leviku tõkestamine, rahvusvaheline koostöö arengu ja kliimameetmete eesmärgil;
  4. rõhutab, et soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamiseks on vaja mitte üksnes kõrgetasemelisi poliitilisi avaldusi, vaid ka ELi ja liikmesriikide juhtide poliitilist pühendumust, eesmärkide tähtsuse järjekorda seadmist ning seiret; palub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat seada soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas eesmärgiks oluliste ja nähtavate edusammude tegemine juhtimise, haldamise, personaliküsimuste ja töölevõtmise, organisatsioonilise hierarhia,

koolituse, rahaliste vahendite, palgalõhe ning töö ja eraelu tasakaalu vallas ning tagada poliitiline ja operatiivne pühendumine tõhusa ja kujundava soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise rakendamisele; nõuab sellega seoses soolise võrdõiguslikkuse ja selle süvalaiendamise alast kohustuslikku ja korduvat koolitust kõigile Euroopa välisteenistuse kesk- ja kõrgema astme juhtidele, ELi diplomaatilise teenistuse töötajatele ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika missioonide ja operatsioonide juhtidele või ülematele; rõhutab, et naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse edendamine peaks olema kõigi ELi eriesindajate jaoks läbiv prioriteet ja nende mandaadi alus, eelkõige ELi inimõiguste eriesindaja puhul;

5. nõuab paremat soolist tasakaalu ELi välisesindatuses; peab kahetsusväärseks märkimisväärset soolist ebavõrdsust Euroopa välisteenistuses, kus ainult kaks kaheksast ELi eriesindajast on naised ning naiste osakaal keskastme juhtide ametikohtadel on 31,3 % ja kõrgema astme juhtide ametikohtadel 26 %; kiidab heaks komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja kohustuse saavutada oma mandaadi lõpuks juhtivatel ametikohtadel naiste 40 % osakaal; tuletab siiski meelde, et komisjon teatas oma 2020.–2025. aasta soolise võrdõiguslikkuse strateegias, et 2024. aasta lõpuks tuleb kõigil juhtimistasanditel saavutada sooline tasakaal (50 % naisi ja mehi); rõhutab, et see eesmärk peaks kehtima ka tulevikus ametisse nimetatavate ELi eriesindajate kohta; taunib asjaolu, et komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja poolt ametisse nimetatud uute asepeasekretäride seas ei ole ühtegi naist;
6. tunnustab Euroopa välisteenistuse soolise võrdõiguslikkuse ja võrdsete võimaluste strateegiat aastateks 2018–2023, kuid peab kahetsusväärseks konkreetsete ja mõõdetavate eesmärkide puudumist; nõuab, et strateegiat tuleb ajakohastada, lisades sellesse konkreetseid ja siduvad eesmärgid, sh juhtivatel ametikohtadel töötavate naiste kohta, ning need eesmärgid seejärel ellu viia; peab samuti kahetsusväärseks, et ELi institutsioonides puuduvad mitmekesisusega seotud eesmärgid ja üldine mitmekesisus, eelkõige seoses rassi, võimete ja etnilise taustaga; kutsub sellega seoses komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles suurendama naiste osakaalu ELi-sisestes otsustamismehhanismides; rõhutab vajadust sootundlike värbamismenetluste järele, sealhulgas Euroopa Personalivaliku Ametis, mis ei süvendaks veelgi soolist ebavõrdsust institutsioonides; nõuab, et sootundlik juhtimine kuuluks kesk- ja kõrgema juhtkonna ametikohtade kirjeldustesse;
7. palub komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal tagada, et ELi delegatsioonide juhid välisriikides vastutaksid ametlikult soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise eest oma delegatsiooni töö kõikides aspektides ning et valitsuspartneritega peetavates poliitilistes dialoogides tõstatataks regulaarselt soolise võrdõiguslikkusega seotud küsimusi ning et neil oleks kohustus selle kohta aru anda; kutsub lisaks komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles tagama, et igas ELi delegatsioonis oleks üks sooküsimuste kontaktisik; märgib eelkõige, et soolise analüüsi kasutamine ELi välistegevuse kavandamisel suureneb ning et peaaegu kõik ELi delegatsioonid on teinud üksikasjaliku soolise analüüsi;
8. kiidab heaks sooküsimustega tegelevate kontaktisikute suureneva võrgustiku, milles on olemas haldustugi ja juurdepääs koolitusele; märgib sellega seoses, et korraldati Lääne-Balkani riikides ja Türgis asuvate sooküsimustega tegelevate kontaktisikute piirkondlik

kohtumine, mille eesmärk oli tõhustada tööd soolise võrdõiguslikkuse ja soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise vallas; kiidab heaks parema koostöö Lääne-Balkani riikidega G7 partnerlusalgatuse raames, kus EL nõustus looma partnerlussuhted Bosnia ja Hertsegoviinaga, et laiendada naisi, rahu ja julgeolekut käsitlevat tegevuskava;

9. kutsub ELi delegatsioone üles jälgima tagasilööke soolise võrdõiguslikkuse ja naiste õiguse alal ning suundumust kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ahenemise poole, ning võtma konkreetseid meetmeid nende kaitsmiseks; nõuab tungivalt, et komisjon, Euroopa välisteenistus, liikmesriigid ja ELi delegatsioonide juhid tagaksid kohaliku sõltumatu kodanikuühiskonna organisatsioonidele, sealhulgas naisorganisatsioonidele suurema poliitilise ja rahalise toetuse, eelkõige suutlikkuse suurendamise alasele tegevusele, ning naissoost inimõiguste kaitsjatele, ajakirjanikele, akadeemiliste ringkondade esindajatele ja kunstnikele, ning muudaksid nendega tehtava koostöö ja konsulteerimise oma töö standardelemendiks;
10. tunneb heameelt selle üle, et kavandatav ühinemiseelse abi rahastamisvahendi (IPA III) määrus ning naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend (NDICI) sisaldavad erieesmärgina soolist võrdõiguslikkust; nõuab, et nendes määrustes oleks sätestatud konkreetne rahastamine soolisele võrdõiguslikkusele ja sooteadliku perspektiivi integreerimisele, sooteadlik eelarvestamine ning kohustuslikud nõuded soolise mõju eel- ja järelhindamiste kohta ning et vastavatest tulemustest antaks aru parlamendile; nõuab haldusnõuete vähendamist, et kohalikud ja väikesed kodanikuühiskonna organisatsioonid, eelkõige naiste organisatsioonid, saaksid juurdepääsu rahastamisele;
11. kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat, Euroopa välisteenistust ja liikmesriike üles tagama inimõiguste kaitsjaid käsitlevate ELi suuniste täieliku rakendamise ning võtma vastu lisa, mille eesmärk on tunnustada ja arendada täiendavaid strateegiaid ja vahendeid, et paremini ja tõhusamalt reageerida ja ennetada konkreetseid olukordi, ohtusid ja riskitegureid, millega naiste inimõiguste kaitsjad silmitsi seisavad; nõuab soolise perspektiivi viivitamatut kasutuselevõtmist ja erimeetmeid naissoost inimõiguste kaitsjate toetamiseks kõigis programmides ja vahendites, mille eesmärk on kaitsta inimõiguste kaitsjaid;
12. väljendab heameelt ELi otsuse üle uuendada ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskava ning nõuab, et tegevuskava rakendusetappi lisataks soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine ja sihipärased meetmed soolise võrdõiguslikkuse ja naiste õiguste valdkonnas;
13. kiidab heaks selle, et ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) missioonidele ja operatsioonidele lähetatud naiste arv on kasvanud; avaldab kahetsust seoses asjaoluga, et kuigi ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) tsiviilmissioone on 12, ei ole ühelgi neist naisjuhti, ning et 70 missioonijuhist on seni olnud üksnes kuus naist; kordab, et Euroopa Liidu sõjalise staabi 176 töötajast üksnes 22 on naised, kellest 12 töötavad sekretäri või assistendina; kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles koostama ÜJKP missioonide jaoks juhtkonda ja töötajaid puudutavate konkreetsete eesmärkidega soolise võrdõiguslikkuse strateegia; tuletab meelde, et vaja on ELi juhtide ja liikmesriikide ühist jõupingutust, sest nad moodustavad enamiku ÜJKP lähetatud tsiviilpersonalist; kutsub ELi liikmesriike üles täitma ÜJKP tsiviilmissioonide kokkuleppes sätestatud kohustust nr 16, edendades

aktiivselt naiste esindatust kõigil tasanditel, ning suurendama riiklikke osamakseid; avaldab kahetsust, et pärast kokkuleppe vastuvõtmist on naistöötajate arv vähenenud; kutsub liikmesriike üles järgima aktiivseid värbamisstrateegiaid ning tuvastama ja käsitlema konkreetseid naiste osalust piiravaid takistusi missiooni aruannete kaudu, mis hõlmavad asjakohast statistikat; kutsub ELi institutsioone üles julgustama naisi osalema ÜRO rahuvalveoperatsioonides kõikidel tasanditel, sealhulgas sõjaväelaste ja politseinikena; tuletab meelde, et EL võttis endale kohustuse suurendada naiste arvu institutsioonides, mis tegelevad konfliktide ennetamise, kriisiohje ja rahuläbirääkimistega, allkirjastades naisi, rahu ja julgeolekut käsitleva ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni nr 1325, milles tuvastatakse selgelt naised kui olulised osalised rahu kindlustamises ja konfliktide lahendamises;

14. kiidab heaks suunised soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise kohta ELi tsiviilmissioonidel ning rõhutab, et need suunised kujutavad endast konkreetset rakendamishandit, mida peavad kasutama kõik missioonide töötajad, sealhulgas juhtkond, ning mis aitavad soolist perspektiivi süstemaatiliselt süvalaiendada ja rakendada soolise võrdõiguslikkuse poliitikat ÜJKP tsiviilmissioonide kõikides tegevustes ja etappides; on veendunud, et ÜJKP missioonide kavandamisel tuleks võtta arvesse kohalike naisorganisatsioonide soovitusi; peab kiiduväärseks, et kõigi ÜJKP tsiviilmissioonide koosseisus on nüüd soolise võrdõiguslikkuse nõunik; peab siiski kahetsusväärseks, et ÜJKP sõjalistes missioonides ei ole see alati nii; julgustab ELi liikmesriike nimetama olemasolevate vabade ametikohtade jaoks kandidaate; nõuab meetmeid selle tagamiseks, et kõik ELi lähetatud sõjaväelased ja tsiviiltöötajad on saanud piisava koolituse soolise võrdõiguslikkuse ning naiste, rahu ja julgeoleku valdkonnas, eelkõige selle kohta, kuidas integreerida sooline perspektiiv oma ülesannetesse;
15. nõuab ÜJKP missioonide ja operatsioonide uuendatud üldiste käitumisstandardite ajakohastamist ning lisada neisse täisleppimatuse põhimõtte ELi juhtide ja juhtkonna tegevusetuse suhtes seksuaalse ja soolise vägivalla küsimustes; peab kahetsusväärseks, et üksnes mõned ELi ÜJKP missioonid pakuvad koolitust seksuaalse või soolise ahistamise kohta, ning kutsub Euroopa välisteenistust ja liikmesriike üles toetama kõiki jõupingutusi, mis on suunatud rahvusvahelistes rahuvalveoperatsioonides seksuaalse või soolise vägivalla vastu võitlemisele, ning tagama rikkumisest teatajate ja ohvrite tõhus kaitse;
16. rõhutab, et soolise analüüsi väljatöötamine ja kasutamine ning soolise perspektiivi süstemaatiline integreerimine ja selle kasutamine otsuste tegemisel on üks tõhusa ja kestva konfliktide ennetamise, haldamise ja lahendamise, stabiliseerimise, rahu kindlustamise, konfliktijärgse ülesehituse, juhtimise ja institutsioonide ülesehitamise alustalasisid; peab kahetsusväärseks, et naisi kiputakse tavaliselt nägema ohvri rollis, mis võtab neilt ära tegutsemisvõime; rõhutab vajadust tunnustada naiste ja tütarlaste olulist rolli kohalikul, riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil jätkusuutliku rahu saavutamiseks, eelkõige dialoogi, vahendamise ja rahuläbirääkimiste hõlbustamise kaudu; nõuab naiste ja tütarlaste ohutut, sisulist ja kaasavat osalemist rohujuure tasandil rahu- ja julgeolekuküsimustes, sealhulgas rahu kindlustamisel, konfliktijärgsel ülesehitustööl, valitsemisel ja institutsioonide ülesehitamisel, ning konfliktitsükli eri etappides kooskõlas kestliku arengu eesmärkidega; märgib, et naiste õiguste edendamine kriisi- või konfliktiriikides soodustab tugevamaid, tervislikumaid, turvalisemaid ja vastupidavamaid kogukondi, kus on vähem tõenäoline, et vaidluste ja konfliktide

lahendamiseks kasutatakse vägivalda; rõhutab, kui tähtis on noorte naiste ja tütarlaste kaasamine rahu kindlustamisse, ning märgib sellega seoses noorte, rahu ja julgeoleku tegevuskava panust;

17. kutsub liikmesriike üles olema täielikult kooskõlas relvaekspordi käsitleva ühise seisukohaga ning kutsub eelkõige liikmesriike üles võtma arvesse riski, et eksporditud materjale kasutatakse sooliseks vägivallaks või naiste või laste vastaseks vägivallaks või selle hõlbustamiseks; rõhutab, et sootundlik lähenemisviis tähendab inimestele keskendunud julgeolekukäsitlust, mille eesmärk on parandada naiste julgeolekut, sealhulgas majanduslikku, sotsiaalset ja tervisealast julgeolekut;
18. väljendab rahulolu ELi strateegilise lähenemisviisiga naiste, rahu ja julgeoleku suhtes ning 2019. aastal vastu võetud ELi tegevuskavaga naiste, rahu ja julgeoleku kohta ning nõuab selle jõulist rakendamist; väljendab siiski kahetsust, et olenemata selgetest eesmärkidest ja näitajatest on selle poliitilise kohustuse elluviimine endiselt probleem, ning nõuab jätkuvate jõupingutuste tegemist; rõhutab, kui olulised on riiklikud tegevuskavad naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskava rakendamiseks; peab kiiduväärseks, et peaaegu kõik ELi liikmesriigid on aasta lõpuks vasu võtnud ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 käsitlevad riiklikud tegevuskavad; peab siiski kahetsusväärseks, et ainult ühes neist on eraldatud eelarvelise nende tegevuskavade rakendamiseks; kutsub ELi liikmesriike üles eraldama nende tegevuskavade rakendamiseks eelarve ning arendama välja riiklikud parlamentaarse järelevalve mehhanismid ning võtma naiste kontrolli-, hindamis- ja järelevalvemehhanismides osalemise jaoks kasutusele kvoodid; peab kahetsusväärseks, et paljud ELi töötajad ei ole naisi, rahu ja julgeolekut käsitlevat tegevuskava oma töösse integreerinud ja arvatakse, et seda võib rakendada oma äranägemise järgi eesmärgiga parandada missioonide tõhusust, kuid mitte selleks, et tagada naiste õigused ja sooline võrdsuslikkus kui selline;
19. kiidab heaks naisi, rahu ja julgeolekut käsitlevate küsimustega tegeleva ELi töörühma senise töö, sealhulgas asjaomaste kodanikuühiskonna organisatsioonide osaluse tagamise oma aruteludes; peab kiiduväärseks Euroopa välisteenistuse sooküsimuste peanõuniku tööd; peab siiski kahetsusväärseks, et selle rolli võimalused on piiratud ja nõuab, et märkimisväärselt tugevdataks peanõuniku rolli, ning et ta annaks aru otse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ja komisjoni asepresidendile; kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat tagama, et igas Euroopa välisteenistuse direktoraadis töötaks üks täiskohaga soolise võrdsuslikkuse ning naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskava nõunik, kes annab aru otse peanõunikule, ning ergutama oma töötajaid tegema tihedat koostööd Euroopa Soolise Võrdsuslikkuse Instituudiga; rõhutab, et ELi institutsioonide ja asutuste vahel teadmiste vahetamine on oluline ja väga tõhus vahend, millega vältida kõrgeid halduskulusid ja bürokraatia asjatut suurenemist;
20. nõuab tungivalt, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning ELi liikmesriigid lisaksid ÜJKPga seotud nõukogu otsustesse ja missioonide mandaatidesse viited ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonile 1325 ja järelmeetmete resolutsioonidele ning tagaksid, et kõigil ÜJKP missioonidel ja operatsioonidel oleks iga-aastane tegevuskava selle kohta, kuidas rakendada tulevase ELi soolise võrdsuslikkuse tegevuskava (GAP III) eesmärgid ning naiste, rahu ja julgeoleku teemalist ELi tegevuskava; nõuab, et uute ÜJKP vahendite, sealhulgas

Euroopa Kaitsefondi ja kavandatud Euroopa rahutagamisrahastu jaoks kehtestatakse sooline analüüs;

21. märgib, et 2018. aastal leppisid EL ja ÜRO aastateks 2019–2021 rahuoperatsioone ja kriisiohjet käsitlevaks koostööks kokku uue tulevikku suunatud prioriteetide kogu, ning rõhutab vajadust muuta ELi ja ÜRO vahelise naisi, rahu ja julgeolekut käsitleva koostööplatvormi loomine tähtsaimaks prioriteediks;
22. kiidab heaks ELi ja NATO koostöö, mille eesmärk on edendada rahu ja stabiilsust Euroopa-Atlandi piirkonnas, kus üks peamistest keskendumispunktidest on naisi, rahu ja julgeolekut käsitleva tegevuskava edendamine;
23. juhib tähelepanu sellele, kui oluline on edendada soolist võrdõiguslikkust ELi välispoliitikas ka Euroopa Parlamendi suhete kaudu kolmandate riikidega; kiidab sellega seoses heaks parlamendi delegatsioonide otsuse määrata igas delegatsioonis ametisse esindaja soolise võrdõiguslikkuse küsimustes; juhib tähelepanu vajadusele edendada võrdõiguslikkust ja mitmekesisust kõikides Euroopa Parlamendi delegatsioonide tegevustes, sealhulgas parlamendi ametlike kohtumiste ajal kolmandate riikidega;
24. rõhutab, kui vajalik on tagada, et automatiseeritud otsuste tegemise meetodite puhul, sealhulgas tehisintellekti algoritmidel ELi välis- ja julgeolekupoliitikas, puuduksid profiilide kujundamisel eelarvamused, eelkõige need, mis põhinevad sool;
25. väljendab heameelt teise soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava (GAP II) raames soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas saavutatud tulemusi ning tervitab seetõttu komisjoni ettepanekut korraldada läbivaatamine ja esitada 2020. aastal uus GAP III; kutsub komisjoni üles kõrvaldama selle puudused nagu nõrk õiguslik alus, sootundliku eelarvestamise puudumine, raskused täpsete andmete esitamisega, ajakava kooskõlastamise ja eelarvetsükli puudumine ja töötajate piisava koolituse puudumine; soovib, et GAP III-ga kaasneksid selged, mõõdetavad ja tähtajalised edunäitajad, sealhulgas vastutuse jagamine eri osalejate vahel ning selged eesmärgid igas partnerriigis; arvestades COVID-19 mõju naiste ja tütarlaste elule, nõuab tungivalt, et komisjon jätkaks GAP III uuendamise oma 2020. aasta töökavasse ega lükkaks seda edasi järgmisesse aastasse;
26. tunnustab kodanikuühiskonna organisatsioonide ja eelkõige naiste õigustega tegelevate organisatsioonide ning naissoost inimõiguste kaitsjate olulisust ELi soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava ja naisi, rahu ja julgeolekut käsitleva ELi strateegilise lähenemisviisi ning selle tegevuskava rakendamise toetamisel; kutsub komisjoni üles tugevdama kodanikuühiskonna organisatsioonide kaasamist GAP III koostamisse ja selle rakendamisse partnerriikides;
27. rõhutab, et GAP III peaks sõnaselgelt hõlmama naiste õigusi igas kontekstis, olenemata riigi SKPst, sealhulgas ebakindlates riikides ja konfliktiolukordades, samuti kõige haavatavamates rühmades, nagu pagulased ja sisserändajatest tütarlapsed;
28. palub, et GAP III täpsustataks, et 85 % ametlikust arenguabist suunatakse programmidele, mille oluline või peamine eesmärk on sooline võrdõiguslikkus, ning nõuab selle laiema kohustuse raames Euroopa Liidu ametliku arenguabi piisavat eraldamist konkreetsetele algatustele, mille eesmärk on edendada võrdõiguslikkust,

naiste mõjuvõimu suurendamist ja nende õiguste edendamist; nõuab soolise võrdõiguslikkuse jaoks eraldatud ja partnerriikides GAP III kaudu välja makstavate ELi rahaliste vahenditega seotud aruandluse parandamist; palub Euroopa välisteenistusel ja komisjonil kehtestada soopõhised näitajad, mida kohaldatakse projektide valimisel, järelevalvel ja hindamisel;

29. rõhutab, et sooline võrdõiguslikkus on välistegevuse ja teemavaldkondade, näiteks kliimaprobleemide ja ühiskonna kestliku arengu tõhusa juhtimise lahutamatu osa; toonitab vaesuses elavate naiste ja tüdrukute haavatavust kliimamuutuste vastu ning rõhutab, et ausa ja õiglase ülemineku saavutamiseks, mis ei jäta kedagi kõrvale, peavad kõik kliimamuutuste vastased meetmed hõlmama soolist ja valdkondadevahelist perspektiivi; peab kahetsusväärseks, et ainult 30 % kliimaläbirääkijatest on naised, ja tuletab meelde, et naiste sisuline ja võrdne osalemine kliimapoliitika ja -meetmete kohta otsuseid tegevates ELi, riigi ja kohaliku tasandi organites on pikaajaliste kliimaeesmärkide saavutamiseks ülioluline; nõuab tungivalt, et GAP III-s luuakse selged seosed Pariisi kokkuleppega ning palub, et EL ja tema liikmesriigid tagaksid naisorganisatsioonidele juurdepääsu rahvusvahelistele kliimafondidele;
30. palub, et komisjon ja nõukogu edendaksid ja toetaksid eraldi soolise võrdõiguslikkuse peatüki lisamist ELi kaubandus- ja investeerimislepingutesse; kutsub lisaks üles lisama neisse kaubanduslepingutesse ka sätteid, millega tagatakse, et nende institutsiooniline struktuur hõlmab korrapärast vastavuskontrolli, sisulisi arutelusid ning teabe ja parimate tavade vahetamist soolise võrdõiguslikkuse ja kaubanduse valdkonnas, muu hulgas kaasates naised ja soolise võrdõiguslikkuse eksperte kõigil asjaomastel haldustasanditel; kutsub ELi ja liikmesriike üles võtma eel- ja järelhindamistes arvesse ELi kaubanduspoliitika ja -lepingute riigi- ja sektoripõhist soolist mõju; rõhutab, et kaubandusläbirääkimistel tuleks arvesse võtta soolise analüüsi tulemusi, arvestades nii nende positiivset kui ka negatiivset mõju kogu protsessi jooksul alates läbirääkimiste etapist kuni rakendamiseni, ning sellele peaksid lisanduma meetmed võimaliku negatiivse mõju vältimiseks või kompenseerimiseks;
31. kutsub komisjoni üles lisama soolise võrdõiguslikkuse ja valdkondadevahelise lähenemisviisi sisserändepoliitikasse, mis tagab naistest ja tütarlastest varjupaigataotlejatele ja pagulastele õigused, eraldades vahendeid selleks, et kaotada naiste ja tütarlaste diskrimineerimine muu hulgas nende soo, rassilise või etnilise päritolu, sotsiaal-majandusliku staatuse, haldusolukorra ja päritolukoha alusel, ning tõhustama tööd, et tagada nõuetekohane tuvastamine ja kaitse võimaliku vägivalla, ahistamise, vägistamise ja naistega kaubitsemise eest vastuvõtukeskustes kogu Euroopas; nõuab Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni täielikku kohaldamist rände- ja varjupaigapoliitikas;
32. nõuab igasuguse seksuaalse ja soolise vägivalla ning naiste ja tütarlaste inimõiguste tõsiste rikkumiste, nagu laste abielud, varajased ja sundabielud ennetamist ja neile lõpu tegemist, ning naiste suguelundite moonutamise tava kaotamist; nõuab, et see oleks ELi välisetegevuses jätkuvalt poliitiline prioriteet ning et seda käsitletaks kolmandate riikidega peetavates poliitilistes dialoogides süstemaatiliselt; palub komisjonil ja Euroopa välisteenistusel keskenduda eelkõige soolise vägivalla ennetamisele konfliktide ajal, samuti põhiteenuste toetamisele ja neile teenustele juurdepääsu tagamisele soolise vägivalla ohvritele; rõhutab, et konfliktiolukordades ähvardab naisi ja tütarlapsi suurem oht, et nende inimõigusi rikutakse; on sügavalt häiritud asjaolust, et seksuaalne vägivald

on üha rohkem saanud osaks laiemast konfliktistrateegiast ja sõjatakast; nõuab, et EL kasutaks kogu võimalikku mõjuvõimu selleks, et lahingutegevuses massivägistamiste toimepanijatest teatataks, nad tuvastataks, neile süüdistus esitataks ja neid karistataks kooskõlas rahvusvahelise kriminaalõigusega; nõuab selliste ELi suuniste läbivaatamist ja ajakohastamist, mis käsitlevad naistevastast vägivalda ja võitlust naiste diskrimineerimise kõigi vormide vastu; kutsub ELi üles seadma Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalda ja perevägivalda ennetamise ja tõkestamise konventsiooni ratifitseerimise oma Euroopa Nõukogu partnerriikidega peetava poliitilise dialoogi tegevuskavas olulisele kohale, ning julgustama Euroopa Nõukogusse mittekuuluvatel riikidel sellega ühinema;

33. rõhutab, et soolise võrdõiguslikkuse saavutamine ei ole võimalik ilma meeste ja poiste kaasamiseta soolise võrdõiguslikkuse protsessi, kuna mehi ja noorukeid tuleb kutsuda aktiivselt osalema ja panustama tervislikumate sooliste normide edendamisse; tuletab eelkõige meelde meeste ja noorukite rolli ja vastutust seksuaalse ja soolise vägivalda vastases võitlemises;
34. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tugevdama koostööd kolmandate riikidega, et võidelda inimkaubanduse kõigi vormide vastu, pöörates erilist tähelepanu inimkaubanduse soolisele mõõtmele, eriti selleks, et tõkestada lapsega sõlmitud abielusid, naiste ja tütarlaste seksuaalset ärakasutamist ning seksiturismi; nõuab kõigi viisanõudest loobumise lepingute üldiste eeltingimuste osana kohustuslikku mõjuhindamist kolmandast riigist tulenevate inimkaubandusega seotud ohtude kohta; rõhutab vajadust lisada viisanõudest loobumise lepingute kohustuslike kriteeriumide hulka inimkaubandusealase tõhusa koostöö kolmandate riikidega; kutsub komisjoni, nõukogu ja Euroopa välisteenistust üles lisama kolmandate riikidega peetavatesse assotsieerimis- ja koostöölepinguid käsitlevatesse läbirääkimistesse koostöö võrdlusraamistikku, et võidelda tõhusalt inimkaubanduse vastu, sealhulgas läbipaistev protokoll suunamiste ja inimkaubandusega tegelevate isikute vastu süüdistuse esitamise kohta andmete salvestamiseks; nõuab sootundlikku lähenemisviisi inimkaubandusele, käsitledes põhjalikult selle mõju mitmesuguste inimõiguste kasutamisele mis tahes konflikti kontekstis;
35. nõuab, et tagatakse rahvastiku ja arengu rahvusvahelise konverentsi tegevuskavas, Pekingi tegevusprogrammis ja selle läbivaatamiskonverentsi lõppdokumentides kokku lepitud seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste üldine austamine ja juurdepääs neile, ning töötada välja asjakohased vahendid, et mõõta selle eesmärgi saavutamise edu; nõuab meetmeid selle tagamiseks, et ELil oleks ühtne seisukoht ja ta võtaks jõulisi meetmeid, mõista ühemõtteliselt hukka tagasilöögid seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele, soolisele võrdõiguslikkusele, LGBTIQ+ õigustele ja naiste õigusi kahjustavatele meetmetele; palub komisjonil ja Euroopa välisteenistusel kinnitada ELi pühendumist seksuaal- ja reproduktiivõiguste ning -tervise kaitsele uue GAP III kaudu ja naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi raames; kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles toetama poliitiliselt ja rahaliselt kodanikuühiskonna organisatsioone, kes võitlevad kõigi, sealhulgas kõige haavatavamate või ohustatud inimeste (eriti selliste naiste ja tüdrukute, kes on liikvel, rändeteadel või laagrites) seksuaal- ja reproduktiivõiguste ning -tervise tagamise eest;
36. peab kahetsusväärseks, et kogu maailmas puutuvad naised ja tütarlapsed jätkuvalt

kokku süstemaatilise diskrimineerimisega; märgib, et naiste vaesus on suures osas põhjustatud majanduslikele vahenditele juurdepääsu puudumisest; usub, et haridus on soolise võrdõiguslikkuse ja naiste ja tütarlaste mõjuvõimu suurendamise saavutamise jaoks väga oluline; kutsub seetõttu ELi üles pühenduma tulevases GAP III-s veelgi enam soolise võrdõiguslikkuse edendamisele ja sooliste stereotüüpide vastu võitlemisele haridussüsteemides; kutsub komisjoni, nõukogu ja Euroopa välisteenistust üles tagama, et nende arengukoostöö poliitika ja humanitaarabi meetmed toatavad naiste majandusliku mõjuvõimu suurendamist ning naisettevõtluse nähtavamaks muutmist partnerriikides; tuletab meelde, et naiste suurem kaasatus tööturul, suurem toetus naiste ettevõtlusele, meeste ja naiste võrdsete võimaluste ja võrdse palga kaitse ning töö- ja eraelu tasakaalu edendamine on tähtsad tegurid pikaajalise kestliku ja kaasava majanduskasvu saavutamisel, ebavõrdsusega võitlemisel ja naiste ergutamisel saavutada rahaline iseseisvus;

37. tuletab meelde vajadust käsitleda meeste ja naiste võrdõiguslikkuse küsimusi partnerriikidega peetavates poliitilistes dialoogides; rõhutab, kui oluline on edendada soolist võrdõiguslikkust ELi naabus- ja laienemispoliitika raames, eelkõige ühinemisläbirääkimiste kontekstis; kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles kasutama ühinemisläbirääkimisi, et soodustada soolise võrdõiguslikkuse edendamist kandidaatriikides; kutsub Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituuti üles jätkama soolise võrdõiguslikkuse edusammude jälgimist kolmandates riikides; väljendab heameelt soolise võrdõiguslikkuse suunas tehtavate edusammude erinevate seiremehhanismide üle, nagu hiljuti Vahemere Liidu loodud mehhanism ja projekt „Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi koostöö ELi kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikidega aastatel 2017–2019, parem järelevalve soolise võrdõiguslikkuse vallas tehtud edusammude üle“;
38. märgib, et ÜRO on hoiatanud, et COVID-19 pandeemia on toonud ilmsiks ja süvendanud igat liiki ebavõrdsust, sealhulgas soolist ebavõrdsust; peab äärmiselt murettekitavaks koduse hoolduse ja riikliku hooldustöö ebavõrdset jaotust ja seda, et naised moodustavad umbes 70 % kogu maailma tervishoiutöötajatest ning et muret tekitab soolise vägivalla järsk kasv, mis on osaliselt tingitud pikemast piirangute perioodist ning piiratud juurdepääsust reproduktiiv- ja emadustervisele; nõuab seetõttu sihipäraste ja konkreetsete meetmete väljatöötamist, et tegeleda COVID-19 sotsiaal-majandusliku mõjuga naistele ja tütarlastele; rõhutab, et kiiremas korras tuleks teha kättesaadavaks piisavalt rahalisi vahendeid selle tagamiseks, et naisorganisatsioonidel, inimõiguste kaitsjatel ja rahu kindlustajatel oleks täielik ja takistusteta juurdepääs kvaliteetsele tehnoloogiale, et neil oleks võimalik sisuliselt osaleda COVID-19 kriisi ajal otsuste tegemise protsessis; rõhutab, kui vajalik on, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjon tunnustaksid inimeste julgeoleku vajalikkust, mis hõlmab naisi, rahu ja julgeolekut käsitleva ELi strateegilise lähenemisviisi kõiki aspekte; rõhutab vajadust tagada, et COVID-19-le suunatud ELi ülemaailmse vastuse rakendamine oleks sootundlik, ning et selles käsitletakс nõuetekohaselt naiste ja muude tõrjutud rühmade erivajadusi ning tagataks nende kaasamine kogu kavandamistsükli.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	22.6.2020
Lõpphääletuse tulemus	+: 49 -: 11 0: 9
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Alviina Alametsä, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Lars Patrick Berg, Anna Bonfrisco, Reinhard Bütikofer, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Tanja Fajon, Anna Fotyga, Michael Gahler, Kinga Gál, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Sandra Kalniete, Karol Karski, Dietmar Köster, Stelios Kouloglou, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Antonio López-Istúriz White, Jaak Madison, Claudiu Manda, Lukas Mandl, Thierry Mariani, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Gheorghe-Vlad Nistor, Urmas Paet, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Kati Piri, Giuliano Pisapia, Diana Riba i Giner, María Soraya Rodríguez Ramos, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Andreas Schieder, Radosław Sikorski, Sergei Stanishev, Tineke Strik, Hermann Tertsch, Hilde Vautmans, Harald Vilimsky, Idoia Villanueva Ruiz, Thomas Waitz, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Željana Zovko
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Katarina Barley, Nicolas Bay, Arnaud Danjean, Katrin Langensiepen, Hannah Neumann, Mick Wallace

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

49	+
EPP	Traian Băsescu, Michael Gahler, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, Antonio López-Istúriz White, Lukas Mandl, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Isabel Wiseler-Lima
S&D	Maria Arena, Katarina Barley, Włodzimierz Cimoszewicz, Tanja Fajon, Raphaël Glucksmann, Dietmar Köster, Claudiu Manda, Sven Mikser, Tonino Picula, Kati Piri, Giuliano Pisapia, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Sergei Stanishev
RENEW	Petras Auštrevičius, Katalin Cseh, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Urmas Paet, María Soraya Rodríguez Ramos, Hilde Vautmans
VERTS	Reinhard Bütikofer, Katrin Langensiepen, Hannah Neumann, Diana Riba i Giner, Tineke Strik, Thomas Waitz, Alviina Alametsä
GUE	Stelios Kouloglou, Manu Pineda, Idoia Villanueva Ruiz, Mick Wallace
NI	Fabio Massimo Castaldo, Márton Gyöngyösi

11	-
EPP	Kinga Gál, Miriam Lexmann, Željana Zovko
ID	Harald Vilimsky
ECR	Anna Fotyga, Karol Karski, Jacek Saryusz-Wolski, Hermann Tertsch, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers
NI	Kostas Papadakis

9	0
EPP	Arnaud Danjean, Sunčana Glavak, David Lega, Radosław Sikorski
ID	Nicolas Bay, Lars Patrick Berg, Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi, Thierry Mariani

Kasutatud tähised:

+ : poolt

– : vastu

0 : erapooletu

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	16.7.2020
Lõpphääletuse tulemus	+: 27 -: 5 0: 2
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Christine Anderson, Simona Baldassarre, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Annika Bruna, Gwendoline Delbos-Corfield, Rosa Estaràs Ferragut, Frances Fitzgerald, Cindy Franssen, Helène Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Lívia Járóka, Arba Kokalari, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Karen Melchior, Andželika Anna Możdżanowska, Maria Noichl, Pina Picierno, Samira Rafaela, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, Eugenia Rodríguez Palop, María Soraya Rodríguez Ramos, Christine Schneider, Jessica Stegrud, Isabella Tovaglieri, Ernest Urtasun, Hilde Vautmans, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Chrysoula Zacharopoulou
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Isabella Adinolfi, Derk Jan Eppink, Pierrette Herzberger-Fofana, Elena Kountoura

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

27	+
GUE/NGL	Elena Kountoura, Eugenia Rodríguez Palop
NI	Isabella Adinolfi
PPE	Rosa Estaràs Ferragut, Frances Fitzgerald, Cindy Franssen, Lívia Járóka, Arba Kokalari, Christine Schneider, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska
Renew	Karen Melchior, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos, Hilde Vautmans, Chrysoula Zacharopoulou
S&D	Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Helène Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Maria Noichl, Pina Picierno, Evelyn Regner
Verts/ALE	Gwendoline Delbos-Corfield, Pierrette Herzberger-Fofana, Diana Riba i Giner, Ernest Urtezar

5	-
ECR	Derk Jan Eppink, Anđelika Anna Mozdżanowska, Jessica Stegrud
ID	Simona Baldassarre, Isabella Tovaglieri

2	0
ID	Christine Anderson, Annika Bruna

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu